

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας τον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πληροφορία και δίπλα του τη λέξη **Σωστό**, αν η πληροφορία είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πληροφορία είναι λανθασμένη:

1. Ο φαράώ Αμένοφισ Δ΄, ο επονομαζόμενος και Ακενατών, έμεινε γνωστός για την κατασκευή των πυραμίδων. **Λ**

2. Δείγματα της μυκηναϊκής αρχιτεκτονικής είναι μόνο οι οχυρωμένες ακροπόλεις με τα ανάκτορα. **Λ**

3. Οι βασιλείς του ελληνιστικού κόσμου ήταν κάτοχοι όλης της γης και του μεγαλύτερου μέρους της παραγωγής. **Σ**

4. Είναι πολύ πιθανό η δημιουργία της Ρώμης να οφείλεται στους Ετρούσκους. **Σ**

5. Ο Γάιος Γράκχος μείωσε τα χρόνια της στράτευσης και αύξησε τον στρατιωτικό μισθό. **Σ**

(μονάδες 5)

(II) Να κατατάξετε στη σωστή χρονολογική σειρά τα ακόλουθα γεγονότα, αρχίζοντας από το αρχαιότερο και καταλήγοντας στο πιο πρόσφατο:

α. ίδρυση Αλεξάνδρειας

β. εποχή του Αυγούστου

γ. μάχη του Μαραθώνα

δ. συνέδριο της Κορίνθου με τη συμμετοχή του Φιλίππου Β΄

ε. ίδρυση της Ρώμης

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

1.β. Να εξηγήσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: *θεωρικά* (μονάδες 7), *λοχίτιδα εκκλησία* (μονάδες 8).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να κατατάξετε στη σωστή χρονολογική σειρά τα ακόλουθα γεγονότα, αρχίζοντας από το αρχαιότερο και καταλήγοντας στο πιο πρόσφατο:

- α. Αρχιδάμειος ή Δεκαετής πόλεμος
- β. εγκαθίδρυση της ρωμαϊκής δημοκρατίας (Res Publica)
- γ. πανελλήνιο συνέδριο της Κορίνθου (αμυντική συμμαχία κατά των Περσών)
- δ. τριακοντούταις σπονδαί
- ε. ίδρυση της Α΄ Αθηναϊκής συμμαχίας

(μονάδες 5)

(II) Να επιλέξετε και να γράψετε τη σωστή απάντηση για κάθε ομάδα από τις ακόλουθες ερωτήσεις:

1. Ο άνακτας της μυκηναϊκής εποχής ήταν:

- α. διοικητής περιφέρειας
- β. κύριος του ανακτόρου
- γ. ευγενής σε ρόλο ακόλουθου
- δ. αρχιτεχνίτης των μυκηναϊκών ανακτόρων

2. Οικονομικά εξαρτώμενοι από «οίκους» μιας ευρύτερης περιοχής της ομηρικής εποχής ήταν:

- α. οι άριστοι
- β. το πλήθος
- γ. οι δημιουργοί
- δ. οι δούλοι

3. Οι βασικές προϋποθέσεις ύπαρξης της πόλης-κράτους ήταν:

- α. η ελευθερία, η αυτονομία και η ισονομία
- β. η ισηγορία, η ισονομία και η ελευθερία
- γ. η ελευθερία, η αυτονομία και η αυτάρκεια
- δ. η ελευθερία, η αυτονομία και το δημοκρατικό πολίτευμα

4. Ο Περικλής θέλησε να επεκτείνει την εμπορική επιρροή των Αθηναίων και προς τη(ν):

α. Πελοπόννησο

β. Κύπρο

γ. Δύση

δ. Αίγυπτο

5. Ο «δικτάτορας» κατά την περίοδο της δημοκρατίας (Res publica) στη Ρώμη εκλεγόταν από:

α. τον δήμαρχο

β. τους υπάτους

γ. τους τιμητές

δ. τους πατρικίους

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

1.β. Να εξηγήσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: *βουλή των γερόντων* (ομηρική εποχή, 1100-750 π.Χ.) (μονάδες 8), *Μουσείο της Αλεξάνδρειας* (μονάδες 7).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να επιλέξετε και να γράψετε τη σωστή απάντηση για κάθε ομάδα από τις ακόλουθες ερωτήσεις:

1. Η οργάνωση του κράτους της Αιγύπτου είχε χαρακτήρα:

- α. δημοκρατικό
- β. κοινωνικό
- γ. στρατιωτικό
- δ. θεοκρατικό

2. Κατά τον πρώτο ελληνικό αποικισμό στη Ρόδο εγκαταστάθηκαν:

- α. Ίωνες
- β. Αιολείς
- γ. Αιολείς και Ίωνες
- δ. Δωριείς

3. Ένας από τους παράγοντες που οδήγησαν στην αντιπαράθεση της Αθηναϊκής και της Πελοποννησιακής συμμαχίας κατά τον Πελοποννησιακό πόλεμο ήταν:

- α. η επεκτατική πολιτική του Φιλίππου Β΄
- β. η ανάμειξη των Περσών στις εσωτερικές υποθέσεις των Ελλήνων
- γ. οι ηγεμονικές τάσεις της Αθήνας
- δ. η ηγετική φυσιογνωμία του Περικλή

4. Στην ελληνιστική εποχή διοικητικά, οικονομικά και πολιτιστικά κέντρα του ελληνισμού αποτέλεσαν οι πόλεις:

- α. της Ανατολής
- β. της Μακεδονίας
- γ. της Πελοποννήσου
- δ. των νησιών του Αιγαίου

5. Η μορφή του πολιτεύματος στα χρόνια του Οκταβιανού Αύγουστου ονομάστηκε:

α. δημοκρατία (Res publica)

β. Ηγεμονία (Principatus)

γ. απόλυτη μοναρχία

δ. βασιλεία

(μονάδες 5)

(II) Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας τον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πληροφορία και δίπλα του τη λέξη **Σωστό**, αν η πληροφορία είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πληροφορία είναι λανθασμένη:

1. Αρχηγός-επικεφαλής του κράτους της Αιγύπτου ήταν ο φαραώ.

2. Ένα από τα αίτια που συνέβαλαν στην ίδρυση αποικιών από τους αρχαίους Έλληνες ήταν η έλλειψη πρώτων υλών, ιδιαίτερα μετάλλων.

3. Οι σύμμαχοι των Αθηναίων στο πλαίσιο της Α΄ Αθηναϊκής συμμαχίας κατέβαλλαν φόρο μόνο σε πλοία.

4. Ο Κίμων ήταν εκπρόσωπος της αριστοκρατικής παράταξης.

5. Οι τιμητές, ανάμεσα στα άλλα καθήκοντά τους, είχαν και την κατάρτιση του προϋπολογισμού του ρωμαϊκού κράτους.

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

1.β. Να εξηγήσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: *λααγέτας* (μονάδες 8), *φρατρική εκκλησία* (περίοδος δημοκρατίας-Res publica) (μονάδες 7).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να κατατάξετε στη σωστή χρονολογική σειρά τα ακόλουθα γεγονότα, αρχίζοντας από το αρχαιότερο και καταλήγοντας στο πιο πρόσφατο:

- α. Σικελική εκστρατεία
- β. η εκλογή του Γάιου Γράκχου στο αξίωμα του δημάρχου
- γ. διάταγμα Καρακάλλα
- δ. μάχη στα Λεύκτρα - άνοδος της Θηβαϊκής ηγεμονίας
- ε. ίδρυση της Ρώμης

(μονάδες 5)

(II) Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας τον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πληροφορία και δίπλα του τη λέξη **Σωστό**, αν η πληροφορία είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πληροφορία είναι λανθασμένη:

- 1. Οι θολωτοί τάφοι αποτελούν το μοναδικό επίτευγμα της μυκηναϊκής αρχιτεκτονικής.
- 2. Μετά την πτώση των τυραννικών καθεστώτων, περίπου στα τέλη του 6ου αιώνα π.Χ., στις περισσότερες ελληνικές πόλεις-κράτη επιβλήθηκαν εκ νέου ολιγαρχικά καθεστώτα.
- 3. Τα θεωρικά ήταν ένα μέτρο του Κίμωνα που παρείχε τη δυνατότητα της δωρεάν εισόδου στο θέατρο.
- 4. Οι ηγεμονικές τάσεις της Σπάρτης οδήγησαν στην έκρηξη του Πελοποννησιακού πολέμου.
- 5. Ο Βοιωτικός ή Κορινθιακός πόλεμος επισφραγίστηκε από μια μειωτική για τους Έλληνες ειρήνη.

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

1.β. Να εξηγήσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: *εστίαση* (μονάδες 5), *δικτάτορας* (μονάδες 5), *νομοδιδάσκαλοι* (μονάδες 5).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας τον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πληροφορία και δίπλα του τη λέξη **Σωστό**, αν η πληροφορία είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πληροφορία είναι λανθασμένη:

1. Ο μεγαλύτερος θεός των αρχαίων Αιγυπτίων ήταν ο Ρα, ο θεός Ήλιος, τον οποίο εκπροσωπούσε ο φαραώ στη γη.
2. Η ανάγνωση της γραμμικής Β΄ επικύρωσε την ελληνικότητα του μυκηναϊκού πολιτισμού.
3. Ο Φίλιππος Β΄ αντιμετώπισε νικηφόρα τις συνασπισμένες δυνάμεις των Αθηναίων και Σπαρτιατών στη Χαιρώνεια (338 π.Χ.).
4. Ο ελληνιστικός κόσμος, Έλληνες και αλλοεθνείς, δε λειτούργησε μέσα σε ένα ενιαίο οικονομικό σύστημα.
5. Η ρωμαϊκή κοινωνία την περίοδο της δημοκρατίας (Res publica) οργανώθηκε πολιτικά με τις ακόλουθες εξουσίες: τους άρχοντες, τη σύγκλητο και τις εκκλησίες.

(μονάδες 5)

(II) Να κατατάξετε στη σωστή χρονολογική σειρά τα ακόλουθα γεγονότα, αρχίζοντας από το αρχαιότερο και καταλήγοντας στο πιο πρόσφατο:

- α. εκλογή Τιβέριου Γράκχου στο αξίωμα του δημάρχου
- β. Βασίλειος ή Ανταλκίδειος ειρήνη
- γ. Α΄ Αθηναϊκή συμμαχία
- δ. μάχη στις Πλαταιές
- ε. ίδρυση Αντιόχειας

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

1.β. Να εξηγήσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: *εκκλησία του δήμου* (ομηρική εποχή) (μονάδες 7), *Ηγεμονία (Principatus)* (μονάδες 8).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α. Να επιλέξετε και να γράψετε τη σωστή απάντηση για κάθε ομάδα από τις ακόλουθες ερωτήσεις:

1. Οι σπουδαιότερες μεγαλουπόλεις και πνευματικά κέντρα της ελληνιστικής περιόδου ήταν:

- α. η Αθήνα, η Αντιόχεια και η Πέργαμος
- β. η Αλεξάνδρεια, η Θήβα και η Αντιόχεια
- γ. η Αλεξάνδρεια, η Αντιόχεια και η Πέργαμος
- δ. η Αθήνα, η Θήβα και η Αντιόχεια

2. Η ίδρυση της Ρώμης τοποθετείται το:

- α. 431 π.Χ.
- β. 404 π.Χ.
- γ. 753 π.Χ.
- δ. 753 μ.Χ.

3. Κύριο έργο των δημάρχων στη Ρώμη ήταν η:

- α. προστασία των πατρικίων από τους πληβείους
- β. κατάταξη των πολιτών ανάλογα με τα περιουσιακά τους στοιχεία
- γ. επίβλεψη των ηθών
- δ. προστασία των πληβείων από τις αυθαιρεσίες των πατρικίων

4. Ο Τιβέριος Γράκχος, όταν εκλέχτηκε δήμαρχος στη Ρώμη:

- α. ενίσχυσε την τάξη των συγκλητικών
- β. πρότεινε την ψήφιση του αγροτικού νόμου
- γ. μετέβαλε το ρωμαϊκό πολίτευμα
- δ. ίδρυσε αποικίες σε κατακτημένες περιοχές της Ιταλίας

5. Οι πραιτωριανοί:

- α. σταδιακά απέκτησαν μεγάλη δύναμη κι έγιναν επικίνδυνοι για το κράτος
- β. ήταν οι φρουροί των συνόρων της αυτοκρατορίας
- γ. δεν απέκτησαν μεγάλη δύναμη

δ. ήταν φρουροί των υπάτων

Μονάδες 10

1.β. Να εξηγήσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: *βασιλεύς (μυκηναϊκός πολιτισμός)* (μονάδες 7), *πελάτες* (μονάδες 8).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας τον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πληροφορία και δίπλα του τη λέξη **Σωστό**, αν η πληροφορία είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πληροφορία είναι λανθασμένη:

1. Ο φαράώ Αμένοφισ Δ΄, ο επονομαζόμενος και Ακενατών, έμεινε γνωστός για την κατασκευή των πυραμίδων.
2. Δείγματα της μυκηναϊκής αρχιτεκτονικής είναι μόνο οι οχυρωμένες ακροπόλεις με τα ανάκτορα.
3. Οι βασιλείς του ελληνιστικού κόσμου ήταν κάτοχοι όλης της γης και του μεγαλύτερου μέρους της παραγωγής.
4. Είναι πολύ πιθανό η δημιουργία της Ρώμης να οφείλεται στους Ετρούσκους.
5. Ο Γάιος Γράκχος μείωσε τα χρόνια της στράτευσης και αύξησε τον στρατιωτικό μισθό.

(μονάδες 5)

(II) Να κατατάξετε στη σωστή χρονολογική σειρά τα ακόλουθα γεγονότα, αρχίζοντας από το αρχαιότερο και καταλήγοντας στο πιο πρόσφατο:

- α. ίδρυση Αλεξάνδρειας
- β. εποχή του Αυγούστου
- γ. μάχη του Μαραθώνα
- δ. συνέδριο της Κορίνθου με τη συμμετοχή του Φιλίππου Β΄
- ε. ίδρυση της Ρώμης

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

1.β. Να εξηγήσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: *θεωρικά* (μονάδες 7), *λοχίτιδα εκκλησία* (μονάδες 8).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να αντιστοιχίσετε τα στοιχεία της στήλης Α με στοιχεία της στήλης Β. Ένα (1) στοιχείο της στήλης Β περισσεύει.

A	B
α. Ερίκος Σλήμαν	1. νομοθέτης ή αισυμνήτης στη Μυτιλήνη
β. Πιπτακός	2. ιατρική
γ. Ισοκράτης	3. αγροτικός νόμος
δ. Ιπποκράτης	4. μακεδονική φάλαγγα
ε. Τιβέριος Γράκχος	5. ανασκαφές στις Μυκήνες
	6. πανελλήνια ιδέα

(μονάδες 5)

(II) Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας τον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πληροφορία και δίπλα του τη λέξη **Σωστό**, αν η πληροφορία είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πληροφορία είναι λανθασμένη:

1. Η καταστροφή του μυκηναϊκού κόσμου οφείλεται σε επιδρομές των Αιγυπτίων.
2. Οι Έλληνες διέδωσαν το αλφάβητό τους στους Φοίνικες.
3. Από οργανωτική άποψη η πόλη-κράτος αποτελούταν από το άστυ και την ύπαιθρο χώρα.
4. Ο Φίλιππος Β' έκοψε χρυσό νόμισμα, το οποίο εκτόπισε τους περσικούς δαρεικούς από τον ελλαδικό χώρο.
5. Οι δήμαρχοι, στην αρχαία Ρώμη, υπεράσπιζαν τα δικαιώματα των πληβείων.

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

1.β. Να προσδιορίσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: *θεωρικά* (μονάδες 6), *φυλετική (εκκλησία)* (μονάδες 9).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α. Να επιλέξετε και να γράψετε τη σωστή απάντηση για κάθε ομάδα από τις ακόλουθες ερωτήσεις:

1. Οι λαοί της θάλασσας σχετίζονται με την:

- α. ισχυροποίηση της Αιγύπτου
- β. παρακμή του μυκηναϊκού πολιτισμού
- γ. καταστροφή του ανακτόρου των Μυκηνών
- δ. κρίση των ελληνικών πόλεων-κρατών

2. Οι Ίωνες μετακινήθηκαν κατά τον πρώτο ελληνικό αποικισμό:

- α. στο βορειοανατολικό Αιγαίο και στα απέναντι παράλια της Μ. Ασίας
- β. στη Σάμο, τη Χίο και τις απέναντι ακτές της Μ. Ασίας
- γ. στη Μήλο, τη Θήρα, την Κρήτη, τη Ρόδο, την Κω και τις νοτιοδυτικές ακτές της Μ. Ασίας
- δ. στη Σικελία

3. Στο τιμοκρατικό ή ολιγαρχικό πολίτευμα κριτήριο διάκρισης των πολιτών ήταν:

- α. το εισόδημα
- β. η καταγωγή και η κατοχή γης
- γ. οι συγγενικοί δεσμοί
- δ. η στρατιωτική ικανότητα

4. Στο δημοκρατικό πολίτευμα η *ισηγορία* έδινε σε κάθε πολίτη τη δυνατότητα να:

- α. εκφράζει τα παράπονά του
- β. διατυπώνει ελεύθερα την άποψη του
- γ. συμμετέχει στη διαμόρφωση των νόμων
- δ. υπερασπίζεται την πόλη του

5. Η ίδρυση της αποικίας των Θουρίων οφείλεται στον:

- α. Θεμιστοκλή
- β. Κίμωνα
- γ. Περικλή

δ. Εφιάλτη

Μονάδες 10

1.β. Να προσδιορίσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: *δικτάτορας* (μονάδες 7), *νομοδιδάσκαλοι* (μονάδες 8).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας τον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πληροφορία και δίπλα του τη λέξη **Σωστό**, αν η πληροφορία είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πληροφορία είναι λανθασμένη:

1. Τη γραμμική Β΄ γραφή αποκρυπτογράφησε ο J. Champollion.
2. Η Α΄ Αθηναϊκή Συμμαχία είχε αρχικά ως έδρα τη Δήλο.
3. Ο Περικλής ήταν αρχηγός της αριστοκρατικής παράταξης.
4. Στο συνέδριο της Κορίνθου, το 337 π.Χ., αποφασίστηκε η προστασία της ελεύθερης ναυσιπλοΐας.
5. Κατά τους πρώτους αιώνες μετά την ίδρυση της Ρώμης, την ανώτερη κοινωνική τάξη συγκροτούσαν οι πατρίκιοι.

(μονάδες 5)

(II) Να κατατάξετε στη σωστή χρονολογική σειρά τα ακόλουθα γεγονότα, αρχίζοντας από το αρχαιότερο και καταλήγοντας στο πιο πρόσφατο:

- α. ναυμαχία της Σαλαμίνας
- β. Καλλίειος ειρήνη
- γ. ίδρυση της Αλεξάνδρειας
- δ. πρώτος ελληνικός αποικισμός
- ε. ίδρυση της αποικίας των Θουρίων

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

1.β. Να εξηγήσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: *θολωτοί τάφοι* (μονάδες 8), *Pax Romana* (μονάδες 7).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας τον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πληροφορία και δίπλα του τη λέξη **Σωστό**, αν η πληροφορία είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πληροφορία είναι λανθασμένη:

1. Οι δούλοι κατά την Ομηρική εποχή αποτελούσαν περιουσιακό στοιχείο του «οίκου».
2. Οι *λειτουργίες*, δηλαδή οι έκτακτες εισφορές, βάρυναν εξ ίσου όλους τους Αθηναίους πολίτες.
3. Κατά την ελληνιστική εποχή παρατηρείται μαζική παραγωγή χειρογράφων χάρη στην εύκολη παροχή γραφικής ύλης.
4. Κατά την περίοδο της βασιλείας στην αρχαία Ρώμη η σύγκλητος και η εκκλησία του λαού δεν είχαν ουσιαστικό ρόλο στην άσκηση της εξουσίας.
5. Η *λοχίτιδα* ήταν η συνέλευση όλων των στρατευμένων Ρωμαίων πολιτών, πατρικίων και πληβείων.

(μονάδες 5)

(II) Να επιλέξετε και να γράψετε τη σωστή απάντηση για κάθε ομάδα από τις ακόλουθες ερωτήσεις:

1. Η Ομηρική εποχή ονομάζεται αλλιώς και:

- α. μυκηναϊκή
- β. ελληνιστική
- γ. «χρυσούς αιών»
- δ. ελληνικός μεσαίωνας

2. Με την Καλλίειο συνθήκη:

- α. οι Πέρσες αναγνώρισαν την ανεξαρτησία των ελληνικών πόλεων της Μ. Ασίας
- β. Αθηναίοι και Σπαρτιάτες συνήψαν συνθήκη ειρήνης
- γ. οι Σπαρτιάτες παρέδωσαν τις ελληνικές πόλεις των παραλίων στους Πέρσες
- δ. Σπαρτιάτες και Θηβαίοι συνήψαν συνθήκη ειρήνης

3. Ο Περικλής θέλησε να επεκτείνει την εμπορική επιρροή των Αθηναίων στη(ν):

- α. Πελοπόννησο

- β. Δύση
- γ. Κύπρο
- δ. Αίγυπτο

4. Το σύστημα διακυβέρνησης στα ελληνιστικά βασίλεια ήταν:

- α. ολιγαρχικό
- β. απόλυτη μοναρχία
- γ. μια μορφή βασιλείας που περιοριζόταν από βουλή
- δ. τυραννίδα

5. Η Δωδεκάδελτος αποτελεί καταγραφή του εθιμικού δικαίου των:

- α. Αθηναίων
- β. Ρωμαίων
- γ. Σπαρτιατών
- δ. Βυζαντινών

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

1.β. Να προσδιορίσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: *δημιουργοί* (μονάδες 7), *δήμαρχοι* (μονάδες 8).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να κατατάξετε τις ακόλουθες ιστορικές περιόδους σε χρονολογική σειρά (ξεκινώντας από την αρχαιότερη).

- α. κλασική
- β. ρωμαϊκή
- γ. αρχαϊκή
- δ. ελληνιστική
- ε. μυκηναϊκή

(μονάδες 5)

(II) Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας τον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πληροφορία και δίπλα του τη λέξη **Σωστό**, αν η πληροφορία είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πληροφορία είναι λανθασμένη:

1. Η βάση της οικονομίας στην αρχαία Αίγυπτο ήταν η γεωργία.
2. Η γραμμική Β΄ γραφή δεν έχει αποκρυπτογραφηθεί.
3. Το Πανιώνιο ήταν θρησκευτική ένωση πόλεων με κέντρο την Κρήτη.
4. Κύριος εκφραστής της πανελλήνιας ιδέας ήταν ο Δημοσθένης.
5. Ο Γάιος Γράκχος μείωσε τα χρόνια της στράτευσης και αύξησε τον στρατιωτικό μισθό.

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

1.β. Να προσδιορίσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: *οπλιτική φάλαγγα* (μονάδες 9), *θεωρικά* (μονάδες 6).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να κατατάξετε τα πολιτεύματα με τη χρονολογική σειρά που εμφανίστηκαν στον ελληνικό κόσμο, ξεκινώντας από το αρχαιότερο:

- α. βασιλεία
- β. ολιγαρχία
- γ. δημοκρατία
- δ. τυραννίδα
- ε. αριστοκρατία

(μονάδες 5)

(II) Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας τον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πληροφορία και δίπλα του τη λέξη **Σωστό**, αν η πληροφορία είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πληροφορία είναι λανθασμένη:

- 1. Οι Αιγύπτιοι λάτρευαν τον θεό Ρα.
- 2. Ανώτατος άρχοντας στα μυκηναϊκά βασίλεια ήταν ο βασιλεύς.
- 3. Η μυκηναϊκή εποχή έχει χαρακτηριστεί και ως ελληνικός μεσαίωνας.
- 4. Ο πρώτος ελληνικός αποικισμός πραγματοποιήθηκε μεταξύ 11^{ου} και 9^{ου} π.Χ. αιώνα.
- 5. Ο Οκταβιανός Αύγουστος δέχτηκε το αξίωμα του δικτάτορα.

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

1.β. Να προσδιορίσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: *Πανιώνιο* (μονάδες 10), *μακεδονική φάλαγγα* (μονάδες 5).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας τον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πληροφορία και δίπλα του τη λέξη **Σωστό**, αν η πληροφορία είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πληροφορία είναι λανθασμένη:

1. Πλήθος επιγραφών της αρχαίας Αιγύπτου αναφέρουν τον φαραώ ως θεό.
2. Ο Ερίκος Σλήμαν αποκρυπτογράφησε τη γραμμική Β΄ γραφή.
3. Η φιλοσοφία γεννήθηκε κατά την αρχαϊκή εποχή.
4. Η μεγάλη παραγωγή χειρογράφων της Βιβλιοθήκης της Αλεξάνδρειας διευκολύνθηκε από την εύκολη παροχή γραφικής ύλης που προερχόταν από το φυτό πάπυρος.
5. Οι δήμαρχοι αναδείχθηκαν ως νέα μορφή εξουσίας στη Ρώμη, που προστάτευε τους πληβείους από τις αυθαιρεσίες των πατρικίων.

(μονάδες 5)

(II) Να αντιστοιχίσετε τα στοιχεία της στήλης Α με στοιχεία της στήλης Β. Ένα (1) στοιχείο της στήλης Β περισσεύει.

A	B
1. Φίλιππος Β΄	α. ιστοριογραφία
2. Λυσίας	β. αγροτικός νόμος
3. Πλάτων	γ. ρητορική
4. Θουκυδίδης	δ. νομοθέτης ή αισυμνήτης
5. Τιβέριος Γράκχος	ε. ένωση των Ελλήνων
	στ. φιλοσοφία

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

1.β. Να προσδιορίσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: *Βασίλειος ή Ανταλκίδειος ειρήνη* (μονάδες 9), *φυλετική (εκκλησία)* (μονάδες 6).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας τον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πληροφορία και δίπλα του τη λέξη **Σωστό**, αν η πληροφορία είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πληροφορία είναι λανθασμένη:

1. Η βάση της οικονομίας της Αιγύπτου ήταν το εμπόριο.
2. Η αποκρυπτογράφηση της γραμμικής Β' γραφής οφείλεται στον Μ. Ventris και τον J. Chadwick.
3. Τα πρώτα κράτη που συγκροτήθηκαν κατά την ομηρική εποχή στην Ελλάδα ήταν φυλετικά.
4. Στην τυραννίδα κυρίαρχο πολιτειακό όργανο αναδεικνύεται η εκκλησία του δήμου.
5. Η ιωνική επανάσταση ήταν η αιτία για τους περσικούς πολέμους.

(μονάδες 5)

(II) Να αντιστοιχίσετε τα στοιχεία της στήλης Α με στοιχεία της στήλης Β. Ένα στοιχείο της στήλης Β περισσεύει.

A	B
1. Θουκυδίδης	α. ηγέτης της δημοκρατικής παράταξης της Αθήνας
2. Λυκούργος	β. αγροτικός νόμος
3. Κίμων	γ. ρητορική
4. Εφιάλτης	δ. νομοθέτης ή αισυμνήτης
5. Τιβέριος Γράκχος	ε. ιστοριογραφία
	στ. εκπρόσωπος της αριστοκρατικής παράταξης της Αθήνας

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

1.β. Να προσδιορίσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: *οπλιτική φάλαγγα* (μονάδες 8), *δικτάτορας* (μονάδες 7).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας τον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πληροφορία και δίπλα του τη λέξη **Σωστό**, αν η πληροφορία είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πληροφορία είναι λανθασμένη:

1. Ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα στην αρχαία Αίγυπτο αποτελούσαν οι πληβείοι.
2. Τις πρώτες πληροφορίες για τον μυκηναϊκό κόσμο αντλούμε από τα ομηρικά έπη.
3. Το πολίτευμα της Αθήνας τον 5^ο αι. π.Χ. ήταν τιμοκρατικό.
4. Ο Κίμων ακολούθησε φιλολακωνική πολιτική που είχε ως αποτέλεσμα την πολιτική του ήττα.
5. Η ιστοριογραφία στην αρχαία Ελλάδα εκπροσωπήθηκε από τον Λυσία και τον Δημοσθένη.

(μονάδες 5)

(II) Να αντιστοιχίσετε στοιχεία της στήλης Α με στοιχεία της στήλης Β. Ένα (1) στοιχείο της στήλης Α περισσεύει.

A	B
1. λααγέτας	α. ερμηνευτές του ρωμαϊκού δικαίου
2. νομοθέτες ή αισυμνήτες	β. άρχοντες την περίοδο της ρωμαϊκής πολιτείας (Res publica)
3. πατρίκιοι	γ. ιστορικός όρος της αρχαϊκής εποχής
4. ύπατοι	δ. υπεύθυνοι, μεταξύ άλλων, και για την επίβλεψη των ρωμαϊκών ηθών
5. νομοδιδάσκαλοι	ε. ανήκαν στις παλιές μεγάλες οικογένειες την περίοδο της βασιλείας στη Ρώμη
6. τιμητές	

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

1.β. Να προσδιορίσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: *τριηραρχία* (μονάδες 5), *πραιτωριανοί* (μονάδες 10).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας τον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πληροφορία και δίπλα του τη λέξη **Σωστό**, αν η πληροφορία είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πληροφορία είναι λανθασμένη:

1. Στην αρχαία Αίγυπτο οι ιερείς και οι γραφείς συγκροτούσαν την τάξη των ισχυρών.
2. Ο Ερίκος Σλήμαν αποκρυπτογράφησε τη γραμμική Β΄ γραφή.
3. Ο πρώτος ελληνικός αποικισμός σημειώθηκε τον 11^ο – 9^ο αι. π.Χ.
4. Η Πέργαμος ήταν πρωτεύουσα του κράτους των Ατταλιδών στη Μ. Ασία.
5. Ο Τιβέριος Γράκχος πρότεινε την ψήφιση αγροτικού νόμου.

(μονάδες 5)

(II) Να αντιστοιχίσετε τα στοιχεία της στήλης Α με στοιχεία της στήλης Β. Ένα (1) στοιχείο της στήλης Α περισσεύει.

A	B
1. Μιλτιάδης	α. μάχη της Χαιρώνειας
2. Λεωνίδας	β. μάχη των Θερμοπυλών
3. Θεμιστοκλής	γ. μάχη των Πλαταιών
4. Πausanίας	δ. ναυμαχία της Σαλαμίνας
5. Κίμων	ε. μάχη του Μαραθώνα
6. Φίλιππος Β΄	

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

1.β. Να προσδιορίσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: *οπλιτική φάλαγγα* (μονάδες 8), *τιμητές* (μονάδες 7).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες προτάσεις ως προς την ορθότητά τους, γράφοντας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος» δίπλα από τον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

1. Στην Αίγυπτο η γνώση της γραφής ήταν διαδεδομένη σε όλες τις κοινωνικές τάξεις.
2. Ο Φίλιππος Β΄ δεν ακολούθησε επεκτατική εξωτερική πολιτική.
3. Ο ελληνιστικός κόσμος, Έλληνες και αλλοεθνείς, λειτούργησαν μέσα σε ένα ενιαίο οικονομικό σύστημα.
4. Η ρωμαϊκή κοινωνία την περίοδο της βασιλείας συγκροτείται από τους πατρικίους, τους ιερείς και τους τιμητές.
5. Ο Μ. Κωνσταντίνος μετέβαλε την Ηγεμονία (Principatus) σε Απόλυτη Μοναρχία (Dominatus).

(μονάδες 5)

(II) Να τοποθετήσετε τα ακόλουθα ιστορικά γεγονότα στη σωστή χρονολογική σειρά, αρχίζοντας από το αρχαιότερο:

- α. αποκρυπτογράφηση της γραμμικής Β΄ γραφής
- β. Βασίλειος ή Ανταλκίδειος ειρήνη
- γ. πρώτος ελληνικός αποικισμός
- δ. μάχη στη Χαιρώνεια
- ε. διάταγμα του Καρακάλλα

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

1.β. Να δώσετε/εξηγήσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: *ισηγορία* (μονάδες 5), *θεωρικά* (μονάδες 5), *Αύγουστος* (μονάδες 5).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α. Να επιλέξετε και να γράψετε τη σωστή απάντηση για κάθε ομάδα από τις ακόλουθες ερωτήσεις:

1. Το μεγαλύτερο μέρος της αιγυπτιακής κοινωνίας αποτελούσαν οι:

- α. ιερείς
- β. ανώτατοι κρατικοί υπάλληλοι
- γ. ελεύθεροι πολίτες
- δ. δούλοι

2. Οι πρώτες ανασκαφές στις Μυκήνες (1876) πραγματοποιήθηκαν από τον:

- α. J. Champollion
- β. Heinrich Schliemann (Ερίκο Σλήμαν)
- γ. M. Ventris
- δ. J. Chadwick

3. Ο «οίκος» αποτέλεσε μονάδα κοινωνικής συγκρότησης κατά την:

- α. ομηρική εποχή
- β. αρχαϊκή εποχή
- γ. κλασική εποχή
- δ. ελληνιστική εποχή

4. Η μεταβολή των πολιτευμάτων στην αρχαϊκή εποχή μπορεί να αποτυπωθεί με το ακόλουθο θεωρητικό σχήμα:

- α. βασιλεία → ολιγαρχία → αριστοκρατία → τυραννίδα → δημοκρατία
- β. βασιλεία → τυραννίδα → αριστοκρατία → ολιγαρχία → δημοκρατία
- γ. βασιλεία → ολιγαρχία → τυραννίδα → αριστοκρατία → δημοκρατία
- δ. βασιλεία → αριστοκρατία → ολιγαρχία → τυραννίδα → δημοκρατία

5. Η περίοδος της βασιλείας στη Ρώμη τελείωσε το 509 π.Χ. με την εξέγερση των:

- α. πατρικίων
- β. πληβείων

γ. πελατών

δ. πελατών και των πληβείων

Μονάδες 10

1.β. Να δώσετε/εξηγήσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: *ισονομία* (μονάδες 5), *Απόλυτη Μοναρχία (Dominatus)* (μονάδες 5), *δυνατοί (εποχή Ιουστινιανού)* (μονάδες 5).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες προτάσεις ως προς την ορθότητά τους, γράφοντας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος» δίπλα από τον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

1. Η πιο πρώιμη μορφή της ελληνικής γλώσσας είναι αυτή των ομηρικών επών.
2. Ένα από τα αίτια της κρίσης του ομηρικού κόσμου ήταν η σταδιακή αύξηση του πληθυσμού.
3. Ο Φίλιππος Β΄ επιβλήθηκε ως αδιαφιλονίκητος ηγέτης στους υπόλοιπους Έλληνες με τη μάχη στη Μαντίνεια.
4. Η ιδέα της δημιουργίας Μουσείου, οικοδομήματος δηλαδή που είχε την ίδια λειτουργία με τα σύγχρονα μουσεία, αποδίδεται στους Περγαμηνούς.
5. Το διάταγμα του Καρακάλλα (212 μ.Χ.) αναγνώρισε όλους τους κατοίκους της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας ως ρωμαίους πολίτες.

(μονάδες 5)

(II) Να βάλετε στη σωστή χρονολογική σειρά, αρχίζοντας από τα αρχαιότερα, τα ακόλουθα γεγονότα:

- α. Βοιωτικός ή Κορινθιακός πόλεμος
- β. ίδρυση της Αλεξάνδρειας
- γ. ίδρυση της Ρώμης
- δ. εξέγερση των Ελλήνων της Ιωνίας (ιωνική επανάσταση)
- ε. τρωική εκστρατεία

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

1.β. Να δώσετε/εξηγήσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: *άριστοι (ομηρική εποχή)* (μονάδες 7), *αντιγερμανική-αντιγοτθική κίνηση* (μονάδες 8).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α. Να επιλέξετε και να γράψετε τη σωστή απάντηση για κάθε ομάδα από τις ακόλουθες ερωτήσεις:

1. Ένα χαρακτηριστικό της κοινωνίας στην αρχαία Αίγυπτο ήταν ότι:

- α. οι δούλοι εργάζονταν αποκλειστικά για τον φαραώ
- β. ο φαραώ παραχωρούσε εκτάσεις γης στους ανώτατους κρατικούς υπαλλήλους
- γ. υπήρχε η δυνατότητα μεταπήδησης από τη μία κοινωνική τάξη στην άλλη
- δ. η τάξη των ισχυρών αποτελούταν μόνο από τους ιερείς και τους γραφείς

2. Τα σπουδαιότερα ενοποιητικά χαρακτηριστικά του μυκηναϊκού κόσμου ήταν:

- α. η κοινή γλώσσα, οι κοινές θρησκευτικές δοξασίες, η ομοιομορφία σε όλες τις πτυχές του υλικού βίου
- β. η κοινή νομοθεσία, η κοινή γλώσσα, οι κοινές θρησκευτικές δοξασίες
- γ. η κοινή γλώσσα, οι κοινές θρησκευτικές δοξασίες, η ενιαία πολιτική οργάνωση
- δ. η κοινή γλώσσα, οι κοινές θρησκευτικές δοξασίες, το κοινό νόμισμα

3. Η πρώτη οργανωμένη περσική εκστρατεία εναντίον των Ελλήνων τελείωσε με τη μάχη:

- α. της Χαιρώνειας
- β. του Μαραθώνα
- γ. των Θερμοπυλών
- δ. των Λεύκτρων

4. Την περίοδο της βασιλείας στη Ρώμη, η φρατρική εκκλησία:

- α. έχασε σταδιακά τη δύναμή της
- β. εξέλεγε τους υπάτους, τους τιμητές και τους πραίτωρες
- γ. εξέλεγε τους κατώτερους άρχοντες
- δ. εξέλεγε τον βασιλιά

5. Ο Οκταβιανός:

- α. συγκέντρωσε στο πρόσωπό του όλες τις εξουσίες, εγκαθιδρύοντας απόλυτη μοναρχία
- β. ανέλαβε ο ίδιος τη διοίκηση όλων των επαρχιών του ρωμαϊκού κράτους

γ. παραμέρισε τη σύγκλητο με την υποστήριξη του στρατού

δ. διατήρησε την υψηλή εποπτεία της διοίκησης του κράτους, της εξωτερικής πολιτικής και των στρατιωτικών ζητημάτων.

Μονάδες 10

1.β. Να δώσετε/εξηγήσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: *θεωρικά* (μονάδες 6), *Corpus juris civilis* (αστικό δίκαιο) (μονάδες 9).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες προτάσεις ως προς την ορθότητά τους, γράφοντας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος» δίπλα από τον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

1. Σκοπός των καλλιτεχνών στην αρχαία Αίγυπτο ήταν να προβάλουν τη ζωή και τη δράση των φαραώ.
2. Στο συνέδριο της Κορίνθου (481 π.Χ.) ιδρύθηκε πανελλήνια συμμαχία, αμυντική και επιθετική, με ισόβιο αρχηγό τον Φίλιππο Β΄.
3. Ο Ισοκράτης αντιτάχθηκε στην πανελλήνια ιδέα.
4. Την ελληνιστική περίοδο οι βασιλείς ήταν κάτοχοι όλης της γης.
5. Ο Οκταβιανός συγκέντρωσε στο πρόσωπό του τασπουδαιότερα αξιώματα της ρωμαϊκής πολιτείας, εκτός από το αξίωμα του δικτάτορα.

(μονάδες 5)

(II) Να βάλετε στη σωστή χρονολογική σειρά, αρχίζοντας από τα αρχαιότερα, τα ακόλουθα γεγονότα:

- α. Πελοποννησιακός πόλεμος
- β. τρωική εκστρατεία
- γ. εκστρατεία του Μ. Αλεξάνδρου
- δ. μάχη της Ιμέρας
- ε. μάχη στη Χαιρώνεια

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

1.β. Να δώσετε/εξηγήσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: *θολωτοί τάφοι* (μονάδες 9), *πελάτες* (μονάδες 6).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες προτάσεις ως προς την ορθότητά τους, γράφοντας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος» δίπλα από τον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

1. Ο μυκηναϊκός κόσμος ήταν οργανωμένος σε ένα ενιαίο κράτος.
2. Κατά την ομηρική εποχή η βουλή των γερόντων περιόρισε σταδιακά τη βασιλική εξουσία.
3. Στο ολιγαρχικό (ή τιμοκρατικό) πολίτευμα κριτήριο της διάκρισης των πολιτών ήταν η καταγωγή και η κατοχή γης.
4. Ο Φίλιππος Β΄ οργάνωσε ισχυρό στρατό και δημιούργησε ισχυρή οικονομία.
5. Ο αγροτικός νόμος του Τιβέριου Γράκχου προέβλεπε, μεταξύ άλλων, την εγκατάσταση ακτημόνων σε αποικίες που είχαν ιδρύσει οι Ρωμαίοι.

(μονάδες 5)

(II) Να αντιστοιχίσετε τα στοιχεία της στήλης Α με στοιχεία της στήλης Β. Δύο (2) στοιχεία της στήλης Α περισσεύουν.

A	B
1. Αίγυπτος	α. Βιβλιοθήκη
2. Μυκήνες	β. βωμός του Διός
3. Ρώμη	γ. ναοί στο Λούξορ και το Καρνάκ
4. Πέργαμος	δ. θησαυρός του Ατρέως
5. Αιολίς	ε. πανελλήνιο ιερό
6. Αλεξάνδρεια	
7. Δελφοί	

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

1.β. Να δώσετε/εξηγήσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: *Κοινή Ελληνική* (μονάδες 9), *δυαρχία εξουσιών* (μονάδες 6).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

2^ο ΘΕΜΑ

2.α. Να καταγράψετε τα χαρακτηριστικά των θολωτών τάφων της μυκηναϊκής αρχιτεκτονικής.

Μονάδες 12

2.β. Να επισημάνετε τα βασικά χαρακτηριστικά του Μουσείου και της Βιβλιοθήκης της πόλης της Αλεξάνδρειας.

Μονάδες 13

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

2^ο ΘΕΜΑ

2.α. Να παρουσιάσετε τα χαρακτηριστικά στοιχεία της πόλης της Περγάμου, που την αναδεικνύουν ως ένα από τα σπουδαιότερα πνευματικά κέντρα της ελληνιστικής εποχής.

Μονάδες 12

2.β. Ποιοι λόγοι επέβαλαν τη μεταφορά της πρωτεύουσας του ρωμαϊκού κράτους από τον Μ. Κωνσταντίνο;

Μονάδες 13

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας τον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πληροφορία και δίπλα του τη λέξη **Σωστό**, αν η πληροφορία είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πληροφορία είναι λανθασμένη:

1. Στην Αίγυπτο, η συστηματική οργάνωση της γεωργίας ήταν υπό την επίβλεψη του ιερατείου.
2. Η αποκρυπτογράφηση της γραμμικής Β΄ γραφής επικύρωσε την ελληνικότητα του μυκηναϊκού πολιτισμού.
3. Το σπουδαιότερο δείγμα θολωτού τάφου είναι ο «θησαυρός του Ατρέως» στις Μυκήνες.
4. Η ομηρική εποχή χαρακτηρίστηκε από τους ερευνητές ως «ελληνικός μεσαίωνας», γιατί αποτελούσε περίοδο παρακμής.
5. Το αθηναϊκό κράτος εκμίσθωνε σε ιδιώτες, για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, τα ορυχεία προς εκμετάλλευση.

(μονάδες 5)

(II) Να κατατάξετε στη σωστή χρονολογική σειρά τα ακόλουθα γεγονότα, αρχίζοντας από το αρχαιότερο και καταλήγοντας στο πιο πρόσφατο:

- α. μάχη του Μαραθώνα
- β. Βοιωτικός ή Κορινθιακός πόλεμος
- γ. ίδρυση Δηλιακής ή Αθηναϊκής συμμαχίας
- δ. δεύτερος ελληνικός αποικισμός
- ε. μάχη της Χαιρώνειας

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

1.β. Να εξηγήσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: *νομοθέτες (αισυμνήτες)* (μονάδες 7), *πατρίκιοι* (μονάδες 8).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να κατατάξετε τα ακόλουθα ιστορικά πρόσωπα με χρονολογική σειρά (ξεκινώντας από το αρχαιότερο):

α. Εφιάλτης

β. Περικλής

γ. Σόλων

δ. Αλέξανδρος Γ΄

ε. Τιβέριος Γράκχος

(μονάδες 5)

(II) Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας τον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πληροφορία και δίπλα του τη λέξη **Σωστό**, αν η πληροφορία είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πληροφορία είναι λανθασμένη:

1. Στην κοινωνία της αρχαίας Αιγύπτου δεν υπήρχε η δυνατότητα μετακίνησης από τη μια τάξη στην άλλη.
2. Η γραμμική Β΄ γραφή είναι μια παραλλαγή σφηνοειδούς γραφής.
3. Μια από τις *λειτουργίες* ήταν και η αρχιτεωρία.
4. Η Αλεξάνδρεια και η Αντιόχεια ήταν σημαντικά πολιτισμικά κέντρα κατά την κλασική εποχή.
5. Στην αρχαία Ρώμη η τάξη των πατρικίων συγχωνεύτηκε κάποια στιγμή με εκείνη των πληβείων.

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

1.β. Να εξηγήσετε τους ακόλουθους ιστορικούς όρους: *τριακοντούται σπονδαί* (μονάδες 5), *πελάτες* (μονάδες 10).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να αντιστοιχίσετε τα ιστορικά πρόσωπα της στήλης Α με γεγονότα της στήλης Β. Δύο (2) στοιχεία της στήλης Β΄ περισσεύουν.

A	B
1. Εφιάλτης	α. ίδρυση των Θουρίων
2. Φίλιππος Β΄	β. αγροτικός νόμος
3. Περικλής	γ. καθιέρωση του θεσμού της λειτουργίας
4. Τιβέριος Γράκχος	δ. ίδρυση της Αλεξάνδρειας
5. Οκταβιανός	ε. δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις
	στ. εγκαθίδρυση της Ηγεμονίας (Principatus)
	ζ. συνέδριο της Κορίνθου (337 π.Χ.)

(μονάδες 5)

(II) Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση:

1. Η γραφή των αρχαίων Αιγυπτίων ήταν κυρίως:

- α. σφηνοειδής
- β. ιερογλυφική
- γ. γραμμική Β΄
- δ. αλφαβητική

2. Ο μυκηναϊκός πολιτισμός εντάσσεται στη(ν):

- α. ομηρική εποχή
- β. αρχαϊκή εποχή
- γ. νεολιθική εποχή
- δ. ελληνική πρωτο-ιστορία

3. Μετά τη βασιλεία ακολουθεί στον ελληνικό χώρο η:

- α. δημοκρατία

- β. τυραννία
- γ. ολιγαρχία
- δ. αριστοκρατία

4. Καταλυτική για την ένωση των Ελλήνων υπήρξε η νίκη του Φιλίππου Β΄:

- α. στη Χαιρώνεια
- β. στον Ευρυμέδοντα ποταμό
- γ. στη Μαντίνεια
- δ. στα Λεύκτρα

5. Στην αρχαία Ρώμη τα μέλη των παλαιών, μεγάλων οικογενειών ονομάζονταν:

- α. πληβείοι
- β. πελάτες
- γ. πατρίκιοι
- δ. τιμητές

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

1.β. Να εξηγήσετε τους ακόλουθους ιστορικούς όρους: *Ανταλκίδειος ειρήνη* (μονάδες 10), *πραιτωριανοί* (μονάδες 5).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να κατατάξετε τις ακόλουθες ιστορικές περιόδους με χρονολογική σειρά (ξεκινώντας από την αρχαιότερη):

- α. Αυγούστεια Ρώμη
- β. Ομηρική εποχή
- γ. Ελληνιστική εποχή
- δ. Δημοκρατική Ρώμη
- ε. Μυκηναϊκή εποχή

(μονάδες 5)

(II) Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας τον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πληροφορία και δίπλα του τη λέξη **Σωστό**, αν η πληροφορία είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πληροφορία είναι λανθασμένη:

- 1. Η γραφή των Μυκηναίων ήταν αλφαβητική.
- 2. Το Πανιώνιο ιδρύθηκε στο πλαίσιο του πρώτου ελληνικού αποικισμού.
- 3. Ο ρήτορας Ισοκράτης είναι ο εισηγητής της πανελλήνιας ιδέας.
- 4. Η σάρισα ήταν το δόρυ που χρησιμοποιούσαν οι Σπαρτιάτες.
- 5. Στην Ηγεμονία (Principatus) όλες οι εξουσίες συγκεντρώθηκαν βαθμιαία στο πρόσωπο του Αυγούστου.

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

1.β. Να εξηγήσετε τους ακόλουθους ιστορικούς όρους: *άριστοι (Ομηρική εποχή)* (μονάδες 5), *μετοίκιο* (μονάδες 10).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να αντιστοιχίσετε τα ιστορικά πρόσωπα της στήλης Α με ιστορικές περιόδους της στήλης Β. Δύο (2) στοιχεία της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. Κλεισθένης	α. Ελληνιστική εποχή
2. Κίμων	β. Μυκηναϊκή εποχή
3. Σέλευκος	γ. Δημοκρατική Ρώμη
4. Γάιος Γράκχος	δ. Κλασική εποχή
5. Οκταβιανός	ε. Ομηρική εποχή
	στ. Αυγούστεια Ρώμη
	ζ. Αρχαϊκή εποχή

(μονάδες 5)

(II) Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση:

1. Πηγή κάθε εξουσίας στην Αίγυπτο ήταν:

- α. ο Νείλος
- β. ο Φαραώ
- γ. οι ιερείς
- δ. οι γραφείς

2. Οι μυκηναϊκές πόλεις:

- α. ήταν ανοχύρωτες
- β. ήταν οχυρωμένες
- γ. διέθεταν άστυ και ύπαιθρο χώρα
- δ. διέθεταν οχυρωμένο λιμάνι

3. Η δημοκρατία ακολούθησε τη(ν):

- α. τυραννίδα

β. αριστοκρατία

γ. ολιγαρχία

δ. βασιλεία

4. Από τα σημαντικότερα ελληνιστικά κέντρα υπήρξε η:

α. Θήβα

β. Μασσαλία

γ. Αντιόχεια

δ. Δαμασκός

5. Στην αρχαία Ρώμη οι πραιτωριανοί ήταν:

α. προσωπικό των ανακτόρων

β. φύλακες του αυτοκράτορα

γ. ιερείς των ανακτόρων

δ. άλλη ονομασία για τους συγκλητικούς

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

1.β. Να εξηγήσετε τους ακόλουθους ιστορικούς όρους: *Κορινθιακός πόλεμος* (μονάδες 10),
διάταγμα του Καρακάλλα (μονάδες 5).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να αντιστοιχίσετε τα στοιχεία της στήλης Α με εκείνα της στήλης Β. Δύο (2) στοιχεία της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. λααγέτας	α. είχε δεκαοκτάμηνη θητεία
2. αισυμνήτης	β. διέθετε φιλολογική παιδεία
3. γραμματικός	γ. αρχηγός της πλειοψηφίας
4. τιμητής	δ. αξιωματούχος στον μυκηναϊκό κόσμο
5. συγκλητικός	ε. ήταν ισόβιος στ. νομοθέτης ζ. συντάκτης γραμματικών εγχειριδίων

(μονάδες 5)

(II) Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας τον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πληροφορία και δίπλα του τη λέξη **Σωστό**, αν η πληροφορία είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πληροφορία είναι λανθασμένη:

1. Ο δεύτερος ελληνικός αποικισμός κατευθύνθηκε κυρίως προς τον Εύξεινο Πόντο και την Κύπρο.
2. Ο Εφιάλτης ήταν αρχηγός της αριστοκρατικής παράταξης.
3. Εισηγητής της πανελλήνιας ιδέας ήταν ο Ισοκράτης.
4. Ο Φίλιππος Β΄ χρησιμοποίησε ως νόμισμα τους περσικούς δαρεικούς.
5. Η δυναστεία των Αντωνίνων συνδέεται με την παρακμή της Ρώμης.

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

1.β. Να εξηγήσετε τους ακόλουθους ιστορικούς όρους: *βασιλεύς (μυκηναϊκός κόσμος)* (μονάδες 10), *εστίαση* (μονάδες 5).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να κατατάξετε τα ακόλουθα ιστορικά γεγονότα με χρονολογική σειρά (ξεκινώντας από το αρχαιότερο):

α. Κορινθιακός πόλεμος

β. μάχη στα Λεύκτρα

γ. Πελοποννησιακός πόλεμος

δ. συνέδριο της Κορίνθου υπό τον Φίλιππο Β΄

ε. τέλος Περσικών πολέμων

(μονάδες 5)

(II) Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας τον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πληροφορία και δίπλα του τη λέξη **Σωστό**, αν η πληροφορία είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πληροφορία είναι λανθασμένη:

1. Ο φαραώ Αμένοφισ Δ΄ επιχείρησε να επιβάλει τη μονοθεΐα.

2. Τη γραμμική Β΄ γραφή αποκρυπτογράφησε ο J. Champollion.

3. Η ομηρική εποχή προηγείται της γεωμετρικής.

4. Ο Κίμων ήταν προκάτοχος του Περικλή στην ηγεσία της δημοκρατικής παράταξης.

5. Η Πέργαμος αναδείχτηκε σε σημαντικό κέντρο του ελληνιστικού κόσμου.

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

1.β. Να εξηγήσετε τους ακόλουθους ιστορικούς όρους: *λααγέτας* (μονάδες 5), *δήμαρχοι* (μονάδες 10).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να αντιστοιχίσετε τα στοιχεία της στήλης Α με στοιχεία της στήλης Β. Ένα (1) στοιχείο της στήλης Β περισσεύει.

A	B
1. Πεισίστρατος	α. κύριος εκφραστής της πανελλήνιας ιδέας
2. Περικλής	β. αποκρυπτογράφησε τη γραμμική Β' γραφή
3. Κίμων	γ. τύραννος της Αθήνας
4. Ερίκος Σλήμαν	δ. αρχηγός των δημοκρατικών που έκλεισε ειρήνη για τριάντα χρόνια με τους Σπαρτιάτες (<i>τριακοντούτεις σπονδαί</i>)
5. Ισοκράτης	ε. έκανε τις πρώτες ανασκαφές στις Μυκήνες στ. εκπρόσωπος της αριστοκρατικής παράταξης που εξοστρακίστηκε

(μονάδες 5)

(II) Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας τον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πληροφορία και δίπλα του τη λέξη **Σωστό**, αν η πληροφορία είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πληροφορία είναι λανθασμένη:

1. Η γραμμική Β' γραφή μάς έχει δώσει συνεχή κείμενα με λογοτεχνικό περιεχόμενο.
2. Η ελληνική αλφαβητική γραφή πρόεκυψε από το φοινικικό αλφάβητο.
3. Ο Κίμων νίκησε τους Πέρσες στον Ευρυμέδοντα ποταμό στις μικρασιατικές ακτές.
4. Κατά τα ελληνιστικά χρόνια ο θεσμός της δουλείας υποχώρησε.
5. Το μεταρρυθμιστικό έργο των Γράκχων απέτυχε.

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

1.β. Να εξηγήσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων: *ισηγορία* (μονάδες 5), *θεωρικά* (μονάδες 5), *Corpus juris civilis* (αστικό δίκαιο) (μονάδες 5).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

2ο ΘΕΜΑ

2.α. Να αναφέρετε τρεις «λειτουργίες» και να εξηγήσετε τι ήταν η καθεμιά από αυτές.

Μονάδες 15

2.β. Ποιος ήταν ο στόχος της μεταρρυθμιστικής προσπάθειας των αδελφών Γράκχων και ποιο ήταν το αποτέλεσμα της;

Μονάδες 10

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να αντιστοιχίσετε τα στοιχεία της στήλης Α με εκείνα της στήλης Β. Ένα (1) στοιχείο της στήλης Α περισσεύει.

A	B
1. Ζάλευκος	α. νομοθέτης στην Αθήνα
2. Κίμων	β. ηγέτης της δημοκρατικής παράταξης στην Αθήνα
3. Λυκούργος	γ. ηγέτης της αριστοκρατικής παράταξης στην Αθήνα
4. Φίλιππος	δ. νομοθέτης σε ελληνική αποικία της Δύσης
5. Εφιάλτης	ε. νομοθέτης στη Σπάρτη
6. Δράκων	

(μονάδες 5)

(II) Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας τον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πληροφορία και δίπλα του τη λέξη **Σωστό**, αν η πληροφορία είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πληροφορία είναι λανθασμένη:

1. Στην αρχαία Αίγυπτο, βασιλικοί υπάλληλοι συγκέντρωναν ένα ποσοστό της γεωργικής παραγωγής για τον φαραώ.
2. Ένα από τα αίτια που συνέβαλαν στην ίδρυση αποικιών κατά την αρχαϊκή εποχή ήταν και η έλλειψη πρώτων υλών, ιδιαίτερα μετάλλων.
3. Στο σύστημα διακυβέρνησης των ελληνιστικών βασιλείων ο πολίτης εξακολούθησε να διαδραματίζει σημαντικό ρόλο.
4. Κατά την περίοδο της ρωμαϊκής πολιτείας (Res publica) η σύγκλητος εκπροσωπούσε την ιστορική συνέχεια του ρωμαϊκού κράτους.
5. Παρά τη δολοφονία του Τιβέριου Γράκχου, ο «αγροτικός νόμος» του εφαρμόστηκε από τους συγκλητικούς.

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

1.β. Να εξηγήσετε το περιεχόμενο των ιστορικών όρων: *ραψωδοί* (μονάδες 5), *νομοθέτες (αισυμνήτες)* (μονάδες 5), *Κοινή Ελληνική (Κοινή γλώσσα)* (μονάδες 5).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να αντιστοιχίσετε τα ιστορικά πρόσωπα της στήλης Α με πόλεις της στήλης Β. Δύο (2) στοιχεία της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. Εφιάλτης	α. Ρώμη
2. Λυκούργος	β. Πέργαμος
3. Σέλευκος	γ. Σπάρτη
4. Άτταλος Α΄	δ. Αθήνα
5. Γάιος Γράκχος	ε. Θήβα
	στ. Αλεξάνδρεια
	ζ. Αντιόχεια

(μονάδες 5)

(II) Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας τον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πληροφορία και δίπλα του τη λέξη **Σωστό**, αν η πληροφορία είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πληροφορία είναι λανθασμένη:

1. Ο φαράώ Αμένοφισ Δ΄ προσπάθησε να επιβάλει τον Ρα ως μοναδικό θεό.
2. Οι πρώτες ανασκαφές στις Μυκήνες έγιναν το 1876 από τον M. Ventris.
3. Βασικές επιδιώξεις της πόλης-κράτους ήταν η ελευθερία, η αυτονομία και η αυτάρκεια.
4. Η *σάρισα* ήταν αρχικά θηβαϊκό δόρυ μήκους 2 μέτρων.
5. Στην αρχαία Ρώμη η άνοδος της βασιλείας συμπίπτει με την απομάκρυνση των Ετρούσκων.

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

1.β. Να εξηγήσετε τους ακόλουθους ιστορικούς όρους: *βασιλεύς (στα μυκηναϊκά βασίλεια)* (μονάδες 5), *Καλλίειος συνθήκη* (μονάδες 10).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες προτάσεις ως προς την ορθότητά τους, γράφοντας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος» δίπλα από τον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

1. Στην αποκρυπτογράφηση της αρχαίας αιγυπτιακής γραφής βοήθησε το κείμενο της στήλης της Ροζέτας.
2. Οι δούλοι κατά την ομηρική εποχή αποτελούσαν περιουσιακό στοιχείο του «οίκου».
3. Από γεωγραφική άποψη η πόλις-κράτος αποτελούνταν από το άστυ και την υπαιθρο χώρα.
4. Πολλοί ιστορικοί ονομάζουν την Καλλίειο συνθήκη και «Ανταλκίδειο».
5. Ο Οκταβιανός δημιούργησε ένα συμβουλευτικό σώμα, το συμβούλιο του αυτοκράτορα που τον βοηθούσε στην άσκηση της εξουσίας

(μονάδες 5)

(II) Να κατατάξετε στη σωστή χρονολογική σειρά τα ακόλουθα γεγονότα, αρχίζοντας από το αρχαιότερο:

- α. μάχη στη Χαιρώνεια
- β. τρωική εκστρατεία
- γ. ίδρυση Αλεξάνδρειας
- δ. Πελοποννησιακός πόλεμος
- ε. δεύτερος ελληνικός αποικισμός

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

1.β. Να εξηγήσετε το περιεχόμενο των ιστορικών όρων: *γεωμετρική τέχνη* (μονάδες 5), *ισονομία* (μονάδες 5), *τριηραρχία* (μονάδες 5).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες προτάσεις ως προς την ορθότητα της ιστορικής πληροφορίας, γράφοντας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος» δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

1. Η ζωή στην Αίγυπτο ήταν άμεσα συνδεδεμένη με τον Νείλο και τις πλημμύρες του.
2. Συστατικό στοιχείο της πόλης – κράτους ήταν το πολίτευμα.
3. Κύριος εκφραστής της πανελλήνιας ιδέας ήταν ο Δημοσθένης.
4. Η Βίβλος είναι γραμμένη στα λατινικά.
5. Δικτάτορας ήταν ο εκλεγμένος άρχοντας στον οποίον παραχωρούνταν όλες οι εξουσίες, όταν η πολιτεία της Ρώμης βρισκόταν σε κρίσιμη κατάσταση.

(μονάδες 5)

(II) Να κατατάξετε στη σωστή χρονολογική σειρά τα ακόλουθα γεγονότα, αρχίζοντας από το αρχαιότερο:

- α. συνέδριο στην Κόρινθο υπό τον Φίλιππο Β΄
- β. συνέδριο στην Κόρινθο εν όψει του περσικού κινδύνου
- γ. Πελοποννησιακός πόλεμος
- δ. Καλλίειος συνθήκη/Κιμώνειος ειρήνη
- ε. Βασίλειος ή Ανταλκίδειος ειρήνη

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

1.β. Να εξηγήσετε το περιεχόμενο των ιστορικών όρων: *τυραννίδα* (μονάδες 8), *αγροτικός νόμος* (μονάδες 7).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να αντιστοιχίσετε τις ιστορικές περιόδους της στήλης Α με στοιχεία της στήλης Β. Δύο (2) στοιχεία της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. Μυκηναϊκός πολιτισμός	α. Βωμός του Διός στην Πέργαμο
2. Ομηρική εποχή	β. νομοθέτες ή αισυμνήτες
3. Αρχαϊκή εποχή	γ. Διάταγμα των Μεδιολάνων
4. Κλασική εποχή	δ. «οίκος»
5. Ελληνιστικοί χρόνοι	ε. Θησαυρός του Ατρέα
	στ. Πανηγυρικός του Ισοκράτη
	ζ. Στάση του Νίκα

(μονάδες 5)

(II) Να τοποθετήσετε τα παρακάτω γεγονότα στη σωστή χρονολογική σειρά, αρχίζοντας από το αρχαιότερο:

- α. ο Οκταβιανός αναγορεύεται Αύγουστος
- β. θάνατος του Μ. Αλεξάνδρου
- γ. ίδρυση Α΄ Αθηναϊκής συμμαχίας
- δ. κατασκευή των μεγάλων ναών στο Καρνάκ
- ε. σικελική εκστρατεία

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

1.β. Να δώσετε το περιεχόμενο των παρακάτω ιστορικών όρων: *μετοίκιο* (μονάδες 6), *Τετραρχία* (μονάδες 9).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α. Να επιλέξετε και να γράψετε τη σωστή απάντηση για κάθε ομάδα από τις παρακάτω προτάσεις:

1. Στην αρχαία Αίγυπτο οι καλλιτέχνες είχαν σκοπό να:

- α. προβάλουν τη ζωή και τη δράση των φαραώ
- β. εξυμνήσουν τις θεότητες της Αιγύπτου
- γ. αναδείξουν τις μνημειακές διαστάσεις της αιγυπτιακής γης
- δ. κατασκευάσουν μνημεία κατάλληλα για το ανάγλυφο της αιγυπτιακής γης

2. Ο πρώτος ελληνικός αποικισμός σημειώθηκε την περίοδο:

- α. 1600 ως το 1200 π.Χ.
- β. 1200 ως το 1100 π.Χ.
- γ. 11ος ως 9^{ος} αι. π.Χ.
- δ. 12ος ως 10^{ος} αι. π.Χ.

3. Ποιο από τα παρακάτω δεν ήταν λειτουργία στην αρχαία Αθήνα;

- α. η χορηγία
- β. η στενοχωρία
- γ. η εστίαση
- δ. η γυμνασιαρχία

4. Στα επιτεύγματα του πολιτισμού της Κλασικής εποχής περιλαμβάνονται:

- α. οι κούροι και οι κόρες
- β. οι θολωτοί τάφοι
- γ. η χωροταξική οργάνωση των πόλεων με το υποδάμειο σύστημα
- δ. η τεχνική του ψηφιδωτού ενταγμένη στα αρχιτεκτονικά σύνολα

5. Στη Ρώμη, την περίοδο της βασιλείας κοινωνία συγκροτείται από:

- α. τους δημάρχους, τους τιμητές και τους πληβείους
- β. τους πατρικίους, τους συγκλητικούς και τους πληβείους
- γ. τους άρχοντες, τους υπάτους και τους δικτάτορες

δ. τους πατρικίους, τους πελάτες και τους πληβείους

Μονάδες 10

1.β. Να δώσετε το περιεχόμενο των παρακάτω ιστορικών όρων: *τυραννίδα* (μονάδες 7), *Corpus juris civilis* (μονάδες 8).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες προτάσεις ως προς την ορθότητά τους, γράφοντας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος» δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

1. Κατά την αρχαϊκή εποχή, οι πολίτες δεν συμμετείχαν στη διαχείριση των κοινών και δεν έπαιρναν μέρος στη λήψη των αποφάσεων.
2. Οι τρεις προϋποθέσεις ύπαρξης της πόλης-κράτους ήταν η ελευθερία, η αυτονομία και η αυτάρκεια.
3. Οι περιορισμένες εκτάσεις καλλιεργήσιμης γης και τα περιορισμένα μέσα εκμετάλλευσης οδήγησαν τις ομηρικές κοινότητες σε παρακμή.
4. Ο Πειραιάς κτίστηκε σύμφωνα με τα πολεοδομικά σχέδια του Ιππόδαμου από τη Μίλητο.
5. Οι «λειτουργίες», δηλαδή οι έκτακτες εισφορές, βάρυναν εξ ίσου όλους τους Αθηναίους πολίτες.

(μονάδες 5)

(II) Να επιλέξετε και να γράψετε τη σωστή απάντηση για κάθε ομάδα από τις ακόλουθες ερωτήσεις:

1. Η παρακολούθηση των πλημμυρών του Νείλου βοήθησε τους Αιγύπτιους στην ανάπτυξη:
 - α. αστρονομικών και γεωμετρικών γνώσεων
 - β. δημοκρατικών αντιλήψεων
 - γ. φιλοσοφικής σκέψης
 - δ. του μονοθεϊσμού
2. Η βουλή των γερόντων κατά την Ομηρική εποχή:
 - α. δεν επηρέασε καθόλου την άσκηση της βασιλικής εξουσίας
 - β. αντικατέστησε τη βασιλική εξουσία
 - γ. περιόρισε σταδιακά τη βασιλική εξουσία
 - δ. αποδυναμώθηκε βαθμιαία από τη βασιλική εξουσία
3. Στο δημοκρατικό πολίτευμα η ισηγορία έδινε σε κάθε πολίτη τη δυνατότητα να:
 - α. εκφράζει τα παράπονά του
 - β. διατυπώνει ελεύθερα την άποψή του

- γ. συμμετέχει στη διαμόρφωση των νόμων
- δ. υπερασπίζεται την ελευθερία της πόλης του

4. Την ελληνιστική εποχή καταφεύγουν στις μεγαλουπόλεις για καλύτερη τύχη οι:

- α. δούλοι
- β. έμποροι και βιοτέχνες
- γ. δουλοπάροικοι
- δ. γηγενείς εργάτες και μικροκαλλιεργητές

5. Υπεύθυνοι για τη σύνταξη του καταλόγου των συγκλητικών ήταν οι:

- α. δήμαρχοι
- β. ύπατοι
- γ. τιμητές
- δ. πραιτωρες

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

1.β. Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: *Θηβαϊκή ηγεμονία* (μονάδες 8), *πραιτωριανοί* (μονάδες 7).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες προτάσεις ως προς την ορθότητά τους, γράφοντας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος» δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

1. Η Αθήνα κατά την αρχαϊκή εποχή ξεπέρασε την οικονομική κρίση με κατακτητικούς πολέμους.
2. Κατά την αρχαϊκή εποχή η «στενοχωρία» προέκυψε από την αύξηση του πληθυσμού και τις περιορισμένες καλλιεργήσιμες εκτάσεις.
3. Οι «άριστοι» αντλούσαν τη δύναμή τους από την καταγωγή και την κατοχή γης.
4. Μια από τις λειτουργίες ήταν και η τριηραρχία.
5. Στο συνέδριο της Κορίνθου το 337 π.Χ. συμμετείχαν όλες οι ελληνικές πόλεις κράτη.

(μονάδες 5)

(II) Να κατατάξετε στη σωστή χρονολογική σειρά τα ακόλουθα γεγονότα, αρχίζοντας από το αρχαιότερο:

- α. Βοιωτικός ή Κορινθιακός πόλεμος
- β. Διάταγμα του Καρακάλλα
- γ. Πελοποννησιακός πόλεμος
- δ. δεύτερος ελληνικός αποικισμός
- ε. ιωνική επανάσταση

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

1.β. Να εξηγήσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: *θεωρικά* (μονάδες 7), *γραμματικοί* (μονάδες 8).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

2^ο ΘΕΜΑ

2.α. Ποια ήταν τα αίτια του δεύτερου ελληνικού αποικισμού; Να αναφέρετε ονομαστικά τέσσερα από αυτά.

Μονάδες 12

2.β. Πότε υπογράφηκε το Διάταγμα των Μεδιολάνων, από ποιους και ποια η σημασία του;

Μονάδες 13

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας τον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πληροφορία και δίπλα του τη λέξη **Σωστό**, αν η πληροφορία είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πληροφορία είναι λανθασμένη:

1. Στην αρχαία Αίγυπτο υπήρχε ειδίκευση των επαγγελματιών.
2. Ο Μ. Αλέξανδρος συγκάλεσε το πρώτο πανελλήνιο συνέδριο στην Κόρινθο το 337 π.Χ.
3. Η διαμόρφωση της Κοινής Ελληνικής οφείλεται στη συγχώνευση των ελληνικών διαλέκτων στον χώρο της Ανατολής, έχοντας ως βάση την αττική διάλεκτο.
4. Όλοι οι άρχοντες του ρωμαϊκού κράτους της περιόδου της δημοκρατίας (Res publica) εκλέγονταν για δώδεκα μήνες.
5. Ο Γάιος Γράκχος, όταν εκλέχθηκε δήμαρχος στη Ρώμη, ενίσχυσε την τάξη των συγκλητικών.

(μονάδες 5)

(II) Να κατατάξετε στη σωστή χρονολογική σειρά τα ακόλουθα γεγονότα, αρχίζοντας από το αρχαιότερο και καταλήγοντας στο πιο πρόσφατο:

- α. μάχη της Χαιρώνειας
- β. ιωνική επανάσταση
- γ. ίδρυση της Αλεξάνδρειας
- δ. Πελοποννησιακός πόλεμος
- ε. περσικοί πόλεμοι

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

1.β. Να εξηγήσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: *δημιουργοί ομηρικής εποχής* (μονάδες 8), *πελάτες* (μονάδες 7).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας τον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πληροφορία και δίπλα του τη λέξη **Σωστό**, αν η πληροφορία είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πληροφορία είναι λανθασμένη:

1. Στην αρχαία Αίγυπτο η κατασκευή σημαντικών έργων ανέδειξε την ανάγκη επίβλεψης από το κράτος.
2. Η πολιτιστική ομοιομορφία του μυκηναϊκού κόσμου αποδεικνύει την ύπαρξη ενός ενιαίου κράτους.
3. Ο Φίλιππος Β΄ της Μακεδονίας οργάνωσε την οπλική φάλαγγα.
4. Την περίοδο της δημοκρατίας (Res publica) την εξουσία στο ρωμαϊκό κράτος είχαν στην πραγματικότητα οι πατρίκιοι.
5. Ο Οκταβιανός δέχτηκε όλα τα άλλα αξιώματα εκτός από το αξίωμα του μεγίστου αρχιερέως (pontifex maximus).

(μονάδες 5)

(II) Να κατατάξετε στη σωστή χρονολογική σειρά τα ακόλουθα γεγονότα, αρχίζοντας από το αρχαιότερο και καταλήγοντας στο πιο πρόσφατο:

- α. Καλλίειος συνθήκη (ή Κιμώνειος ειρήνη)
- β. μάχη του Μαραθώνα
- γ. Βασίλειος (ή Ανταλκίδειος) ειρήνη
- δ. εκστρατεία του Μ. Αλεξάνδρου
- ε. μάχη στα Λεύκτρα - άνοδος της Θηβαϊκής ηγεμονίας

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

1.β. Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: *άριστοι ομηρικής εποχής* (μονάδες 8), *νομοδιδάσκαλοι* (μονάδες 7).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας τον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πληροφορία και δίπλα του τη λέξη **Σωστό**, αν η πληροφορία είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πληροφορία είναι λανθασμένη:

1. Η οργάνωση του κράτους στην αρχαία Αίγυπτο είχε χαρακτήρα θεοκρατικό.
2. Η αποκρυπτογράφηση της γραμμικής Β΄ γραφής επικύρωσε την ελληνικότητα του μυκηναϊκού πολιτισμού.
3. Οι προϋποθέσεις ύπαρξης της πόλης-κράτους ήταν αποκλειστικά και μόνο η ελευθερία και η αυτάρκεια.
4. Στον ελληνιστικό κόσμο οι ελληνικές πόλεις-κράτη και η περσική αυτοκρατορία χρησιμοποιούσαν κοινό νόμισμα.
5. Ο Τιβέριος Γράκχος πρότεινε την ψήφιση του αγροτικού νόμου.

(μονάδες 5)

(II) Να κατατάξετε στη σωστή χρονολογική σειρά τα ακόλουθα γεγονότα, αρχίζοντας από το αρχαιότερο και καταλήγοντας στο πιο πρόσφατο:

- α. μάχη της Χαιρώνειας
- β. συνέδριο στην Κόρινθο υπό τον Φίλιππο
- γ. συνέδριο στην Κόρινθο μπροστά στον περσικό κίνδυνο
- δ. Πελοποννησιακός πόλεμος
- ε. ίδρυση της Α΄ Αθηναϊκής συμμαχίας

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

1.β. Να εξηγήσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: *θεωρικά* (μονάδες 7), *δικτάτορας* (μονάδες 8).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να αντιστοιχίσετε στοιχεία της στήλης Α με στοιχεία της στήλης Β. Ένα (1) στοιχείο της στήλης Α περισσεύει.

A	B
1. τυραννίδα	α. Βιβλιοθήκη της Αλεξάνδρειας
2. νομοθέτης (ή αισυμνήτης)	β. Λυκούργος
3. γραμματικοί	γ. λειτουργία
4. χορηγία	δ. φόρος
5. νομοδιδάσκαλος	ε. Πεισίστρατος
6. μετοίκιο	

(μονάδες 5)

(II) Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας τον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πληροφορία και δίπλα του τη λέξη **Σωστό**, αν η πληροφορία είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πληροφορία είναι λανθασμένη:

- Από γεωγραφική άποψη την πόλη-κράτος αποτελούσαν η πόλις (ή άστυ) και η ύπαιθρος χώρα.
- Το σημαντικότερο επίτευγμα της αρχαϊκής εποχής στον τομέα του πολιτισμού ήταν οι θολωτοί τάφοι.
- Ο Δημοσθένης υποστήριζε την πανελλήνια ιδέα.
- Η εκστρατεία του Μ. Αλεξάνδρου στην Ανατολή απέκτησε τον χαρακτήρα της ένοπλης εξερεύνησης.
- Η Κοινή Ελληνική αποτέλεσε το όργανο διάδοσης των κηρυγμάτων του χριστιανισμού.

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

1.β. Να εξηγήσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: *χορηγία* (μονάδες 7), *ύπατοι* (μονάδες 8).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας τον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πληροφορία και δίπλα του τη λέξη **Σωστό**, αν η πληροφορία είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πληροφορία είναι λανθασμένη:

1. Στη γόνιμη αιγυπτιακή γη καλλιεργούνταν αποκλειστικά και μόνο σιτάρι και κριθάρι.
2. Το χαλκιδικό αλφάβητο έγινε το πρότυπο διαμόρφωσης του λατινικού.
3. Κύριος εκφραστής της πανελλήνιας ιδέας ήταν ο Ισοκράτης.
4. Το σύστημα διακυβέρνησης στον ελληνιστικό κόσμο ήταν η απόλυτη μοναρχία.
5. Πατρίκιοι ήταν όλοι οι νεότεροι κάτοικοι της Ρώμης και των γύρω περιοχών.

(μονάδες 5)

(II) Να κατατάξετε στη σωστή χρονολογική σειρά τα ακόλουθα γεγονότα, αρχίζοντας από το αρχαιότερο και καταλήγοντας στο πιο πρόσφατο:

- α. μεταρρυθμίσεις των Γράκχων
- β. τριακοντούτεις σπονδαί
- γ. Βοιωτικός ή Κορινθιακός πόλεμος
- δ. μάχη του Μαραθώνα
- ε. τρωική εκστρατεία

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

1.β. Να εξηγήσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: *γεωμετρική τέχνη* (μονάδες 8), *λοχίτιδα εκκλησία* (μονάδες 7).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να αντιστοιχίσετε στοιχεία της στήλης Α με στοιχεία της στήλης Β. Ένα (1) στοιχείο της στήλης Α περισσεύει.

A	B
1. Σόλων	α. ιατρική
2. Ετρούσκοι	β. νομοθέτης στην Αθήνα
3. Σέλευκος	γ. θεωρικά
4. Ιπποκράτης	δ. ίδρυση της Αντιόχειας
5. Ακενατών	ε. ίδρυση της Ρώμης
6. Περικλής	

(μονάδες 5)

(II) Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας τον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πληροφορία και δίπλα του τη λέξη **Σωστό**, αν η πληροφορία είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πληροφορία είναι λανθασμένη:

1. Η οργάνωση του κράτους στην αρχαία Αίγυπτο ήταν θεοκρατική.
2. Οι Μυκηναίοι επεκτάθηκαν αποκλειστικά και μόνο στην ανατολική Μεσόγειο.
3. Οι τρεις βασικές επιδιώξεις των πολιτών των πόλεων-κρατών ήταν η ελευθερία, η αυτονομία και η αυτάρκεια.
4. Η κλασική εποχή τελειώνει με τον θάνατο του Φιλίππου Β΄.
5. Οι δήμαρχοι στην αρχαία Ρώμη υπερασπίζονταν τα δικαιώματα των πληβείων.

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

1.β. Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: *λειτουργία* (μονάδες 8), *λοχίτιδα εκκλησία* (μονάδες 7).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

2^ο ΘΕΜΑ

2.α. Να εξηγήσετε γιατί η πολιτική οργάνωση του αιγυπτιακού κράτους χαρακτηρίζεται θεοκρατική.

Μονάδες 13

2.β. Ποια ήταν τα χαρακτηριστικά της τάξης των πληβείων στη Ρώμη κατά την περίοδο της βασιλείας;

Μονάδες 12

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να κατατάξετε τα ακόλουθα ιστορικά γεγονότα με χρονολογική σειρά, ξεκινώντας από το αρχαιότερο:

- α. πρώτος ελληνικός αποικισμός
- β. αγροτικός νόμος
- γ. συνέδριο της Κορίνθου υπό τον Φίλιππο
- δ. θάνατος του Μ. Αλεξάνδρου
- ε. μεταρρυθμίσεις του Κλεισθένη

(μονάδες 5)

(II) Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας τον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πληροφορία και δίπλα του τη λέξη **Σωστό**, αν η πληροφορία είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πληροφορία είναι λανθασμένη:

- 1. Η γραμμική Β΄ γραφή δεν έχει αποκρυπτογραφηθεί.
- 2. Η πόλη-κράτος περιελάμβανε το άστυ και την ύπαιθρο χώρα.
- 3. Μια από τις λειτουργίες ήταν και τα θεωρικά.
- 4. Η Αντιόχεια και η Αλεξάνδρεια άκμασαν κατά την κλασική εποχή.
- 5. Στην αρχαία Ρώμη οι πληβείοι σταδιακά ήρθαν σε επιμειξίες με τους πατρικίους.

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

1.β. Να εξηγήσετε τους ακόλουθους ιστορικούς όρους: *Ανταλκίδειος ειρήνη* (μονάδες 8), *δικαίωμα veto* (δημοκρατική Ρώμη) (μονάδες 7).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

3^ο ΘΕΜΑ

Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις με τις απαραίτητες πληροφορίες από το κείμενο που σας δίνεται, να παρουσιάσετε:

α. τις αρχές που διέπουν τις κοινωνίες των ελληνιστικών χρόνων. (μονάδες 12)

β. τον τρόπο διαμόρφωσης της ελληνιστικής κοινής (γλώσσας) και τον ρόλο που διαδραμάτισε στη μετάδοση των αρχών που διέπουν τις κοινωνίες των ελληνιστικών χρόνων. (μονάδες 13)

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ

Σ' αυτές τις [ενν. ελληνιστικές] πόλεις έπεσαν οι παραδοσιακοί φραγμοί που χώριζαν την Ευρώπη από την Ασία. Έτσι, εκατό χρόνια περίπου μετά τον Αλέξανδρο, ο μεγάλος σοφός Ερατοσθένης επέκρινε¹, αυτούς που, ακολουθώντας τον Αριστοτέλη, χώριζαν τους ανθρώπους σε Έλληνες και Βαρβάρους και ζητούσε να τους διακρίνουν μάλλον σύμφωνα με τον τρόπο του Αλέξανδρου, δηλαδή σύμφωνα με τις ηθικές και πνευματικές τους ιδιότητες σε καλούς και σε κακούς, γιατί, όπως έλεγε, «ακόμα και ανάμεσα στους Έλληνες βρίσκονται πολλοί κακοί άνθρωποι, ενώ ανάμεσα στους Βαρβάρους υπάρχουν άνθρωποι με υψηλό πολιτισμό, όπως οι Ινδοί και οι Άριοι (Ιρανοί). [...] Η ελληνική γλώσσα αποτέλεσε το όχημα αυτού του μοναδικού κοσμοπολίτικου πολιτισμού. [...] Την ίδια εποχή, οι Εβραίοι της Διασποράς υιοθέτησαν σχεδόν αμέσως τα ελληνικά, έτσι ώστε, ήδη από τον 3ο αιώνα, οι Εβραίοι της Αλεξάνδρειας υποχρεώθηκαν να μεταφράσουν τη Βίβλο στα ελληνικά, γιατί κατά τη Θεία Λειτουργία, οι κοινότητες δεν την καταλάβαιναν πλέον αρκετά στην πρωτότυπη γλώσσα.

Παπαϊωάννου, Κ., *Τέχνη και Πολιτισμός στην Αρχαία Ελλάδα*, Εναλλακτικές Εκδόσεις, Αθήνα 1998, σσ. 320-321.

¹ Ασκούσε κριτική.

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

3^ο ΘΕΜΑ

Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις με τις απαραίτητες πληροφορίες από το κείμενο που σας δίνεται, να παρουσιάσετε:

α. τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της κοινωνικής κατηγορίας των μετοίκων στην Αθήνα την εποχή του Περικλή. (μονάδες 15)

β. την εμπλοκή των μετοίκων στις λειτουργίες της χορηγίας και της τριηραρχίας κατά την ίδια ιστορική περίοδο. (μονάδες 10)

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ

Οι περισσότεροι Αθηναίοι μέτοικοι ήταν Έλληνες, μα βρίσκουμε ανάμεσά τους και Φοίνικες, Φρύγες, Αιγυπτίους, ακόμη και Άραβες. Στην Αθήνα τον πέμπτο αιώνα π.Χ. ήταν πολλοί οι μέτοικοι. Ήταν περίπου οι μισοί από τους «Αθηναίους πολίτες», δηλαδή ήταν γύρω στις είκοσι χιλιάδες. Είχαν όλες σχεδόν τις οικονομικές υποχρεώσεις των πολιτών, κυρίως τις λειτουργίες, παραδείγματος χάρη τη χορηγία για τη γιορτή των Ληναίων. Όποιος οριζόταν από τον επώνυμο άρχοντα γι' αυτή τη λειτουργία ήταν υποχρεωμένος να συντηρήσει, να πληρώσει τα έξοδα για τη διδασκαλία ενός χορού για τις δραματικές παραστάσεις που θα δίνονταν στη γιορτή αυτή. Οι μέτοικοι ήταν απαλλαγμένοι από την τριηραρχία, γιατί αυτός που υποχρεωνόταν να την αναλάβει θα κυβερνούσε ένα πολεμικό πλοίο. Οι μέτοικοι πλήρωναν επίσης έναν ειδικό φόρο, για να πούμε την αλήθεια πολύ μικρό, το μετοίκιον.

Flaceliere, R., *Ο δημόσιος και ιδιωτικός βίος των αρχαίων Ελλήνων*, μτφρ. Γ. Βανδάρου, Παπαδήμας, Αθήνα 1991, σσ. 59-60.

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

3^ο ΘΕΜΑ

Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις με τις απαραίτητες πληροφορίες από το κείμενο που σας δίνεται, να παρουσιάσετε:

α. τις συνέπειες του Πελοποννησιακού πολέμου για τις ελληνικές πόλεις που ενεπλάκησαν σε αυτόν. (μονάδες 12)

β. τα βασικά σημεία και τις συνέπειες της Ανταλκιδείου ειρήνης (386 π.Χ.). (μονάδες 13)

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ

Το τέλος του Πελοποννησιακού Πολέμου έκανε φανερή τη μεγάλη κρίση από την οποία χειμαζόταν ο ελληνικός κόσμος σε όλους τους τομείς της πολιτειακής, οικονομικής και της κοινωνικής του ζωής. [...] Χιλιάδες άνθρωποι έμειναν χωρίς πόρους ζωής και όλοι αισθάνονταν σαν εφιάλη την έλλειψη δικαιοσύνης. [...] Τούτα όλα τα φαινόμενα δεν ήσαν παρά συμπτώματα της βαριάς νόσου που κατέτρυχε τον οργανισμό του ελληνικού κράτους, την πόλη. [...] Για την ιστορία των Ελλήνων η ειρήνη του «Βασιλέως» αντιπροσωπεύει μια από τις πιο ταπεινές στιγμές της έσχατης παρακμής. Χρησιμοποιώντας η Περσία το αξίωμα εκείνο που αποτελούσε το Α και το Ω της πολιτειακής ζωής των Ελλήνων, το αξίωμα της αυτονομίας των διαφόρων μεμονωμένων πόλεων, για να κατακερματίσει την Ελλάδα σε αδύναμα κρατίδια, και επιβάλλοντας την παρουσία του μεγάλου βασιλέως ως εγγύηση της κατάστασης αυτής, η μεγάλη δύναμη της Ανατολής κατόρθωσε επί τέλους να θέσει το πόδι της πάνω στον αυχένα του Ελληνισμού.

Bengtson, H., *Ιστορία της αρχαίας Ελλάδος*, μτφρ. Ανδρέα Γαβρίλη, Μέλισσα, Αθήνα 1991, σσ. 218, 231.

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

3^ο ΘΕΜΑ

Με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από το κείμενο που σας δίνεται, να απαντήσετε στα ακόλουθα ερωτήματα:

α. Ποια ήταν τα βασικά χαρακτηριστικά του νέου πολιτεύματος που εγκαθιδρύθηκε στη ρωμαϊκή αυτοκρατορία και ονομάστηκε *Principatus*; (μονάδες 13)

β. Ποια η σημασία του τίτλου *Αύγουστος* που έλαβε τελικά ο Οκταβιανός; (μονάδες 12)

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ

Σε μια συνεδρίαση της Συγκλήτου το 27 π.Χ. δήλωσε [ενν. ο Οκταβιανός] πως παραιτείται από τις έκτακτες εξουσίες του και κήρυξε επίσημα την παλινόρθωση του παλαιού πολιτεύματος. Στην ίδια συνεδρία όμως η Σύγκλητος επέμεινε ότι ο Οκταβιανός έπρεπε να δεχθεί νέες εξουσίες, στρατιωτικές και διοικητικές. [...] Αυτές οι εξουσίες εδραίωσαν τη θέση που είχε ως προϊστάμενος της Συγκλήτου και Πρώτος Πολίτης ή *princeps*: εκείνη την ημέρα (13 Ιανουαρίου του 27 π.Χ.) γεννήθηκε η νέα μορφή διακυβέρνησης, την οποία όπως οι Ρωμαίοι, ονομάζουμε κι εμείς «*principatus*». [...] Στα ονόματα που έφερε ως τότε (*Imperator*, *Caesar*, *Divi filius*), η Σύγκλητος πρόσθεσε τον τίτλο *Αύγουστος*. Παλαιότερα το επίθετο αυτό αποδιδόταν μόνο σε ορισμένους θεούς, για να δηλωθεί πως μπορούσαν να φέρνουν «αύξηση» και να δημιουργούν κάθε τι νέο και καλύτερο.

Rostovtzeff, M., *Ρωμαϊκή Ιστορία*, μτφρ. Βασιλική Κάλφογλου, Παπαζήση, Αθήνα 1984, σσ. 192-193.

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

3^ο ΘΕΜΑ

Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις με τις απαραίτητες πληροφορίες από τις ιστορικές πηγές που σας δίνονται, να αναφερθείτε:

α. στα χαρακτηριστικά της νέας τακτικής πολέμου που καθιέρωσε η οπλιτική φάλαγγα κατά τους αρχαϊκούς χρόνους. (μονάδες 12)

β. στην ανάδυση της έννοιας του οπλίτη-πολίτη, λαμβάνοντας υπόψη τον τρόπο με τον οποίο η συγκεκριμένη στρατιωτική μεταρρύθμιση επέδρασε στον τομέα της πολιτικής συμμετοχής. (μονάδες 13)

Μονάδες 25

ΕΙΚΟΝΑ

Λεπτομέρεια από παράσταση που διακοσμούσε αγγείο του β' μισού του 7ου αι. π.Χ. Απεικονίζεται σκηνή της νέας πολεμικής τακτικής που καθιέρωσε η οπλιτική φάλαγγα. Ρώμη, Villa Giulia. Πηγή: The Beazley Archive

<http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos%20Politismos/AR/ar.ag/Chigi%20painter2.htm>

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ακόμη κρίνεται σωστό να θεωρούνται πολίτες όσοι φέρουν οπλισμό' [...] Μάλιστα το αρχαιότερο πολίτευμα στους Έλληνες μετά τη βασιλεία στηρίχθηκε στους πολεμιστές, πρώτα στους ιππείς (γιατί οι ιππείς υπερίσχυαν και υπερείχαν στους πολέμους). [...] Στη

συνέχεια με την αύξηση των πόλεων και της δύναμης των οπλιτών περισσότεροι μετείχαν στο πολίτευμα. Για τον λόγο αυτό οι παλαιότεροι αποκαλούσαν δημοκρατίες τα πολιτεύματα με την τωρινή ονομασία «πολιτείες».

Αριστοτέλης, *Πολιτικά IV*, 1297b 1-15 (μτφρ. Π. Τζιώκα-Ευαγγέλου)

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

3^ο ΘΕΜΑ

Με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από το κείμενο που σας δίνεται, να απαντήσετε στα ακόλουθα ερωτήματα:

α. Πού οφείλεται η διευκόλυνση της κοινωνικής κινητικότητας κατά τους ελληνιστικούς χρόνους και ποιος παράγοντας φαίνεται να επηρεάζει σημαντικά τις εξελίξεις αυτές;

(μονάδες 12)

β. Ποιες αλλαγές παρατηρούνται ως προς τον ρόλο του πολίτη και τις επιδιώξεις του;

(μονάδες 13)

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ

Στον ελληνιστικό κόσμο, οι δομικές ομοιότητες των διαφόρων μοναρχιών διευκόλυναν ανθρώπους [...] που διέθεταν τα προσόντα εκείνα που ζητούσαν οι βασιλείς, να μετακινούνται με άνεση από τόπο σε τόπο και να κάμουν την τύχη τους, όπως ακριβώς και οι άνθρωποι που ανήκαν σε κατώτερα κοινωνικά στρώματα και διέθεταν συνηθισμένες ικανότητες μπορούσαν να βελτιώσουν τη θέση τους και τα οικονομικά τους [...] κατατασσόμενοι ως μισθοφόροι σε κάποιον από τους βασιλικούς στρατούς. [...] Για τους Έλληνες, λοιπόν, ο κόσμος ήταν εύκολος να τον κατοικήσεις και με πολλές ευκαιρίες κατακόρυφης ανόδου και πλουτισμού για όποιον ήταν έτοιμος να τις εκμεταλλευθεί.

Walbank, F.W., *Ο ελληνιστικός κόσμος*, μτφρ. Τάσος Δαρβέρης, Βάνιας, Θεσσαλονίκη 1999, σσ. 104-105.

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

3^ο ΘΕΜΑ

Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις με τις απαραίτητες πληροφορίες από τις ιστορικές πηγές που σας δίνονται, να παρουσιάσετε:

α. δύο στοιχεία της τεχνοτροπίας από τη ζωφόρο του βωμού του Διός της Περγάμου που σας εντυπωσιάζουν, σε σχέση με την επίτευξη του στόχου του καλλιτέχνη. (μονάδες 12)

β. το πολιτικό μήνυμα του έργου, λαμβάνοντας υπόψη το ιστορικό πλαίσιο στο οποίο τοποθετείται η οικοδόμηση του μνημείου. (μονάδες 13)

Μονάδες 25

ΕΙΚΟΝΑ

Λεπτομέρεια από τη ζωφόρο του βωμού του Διός στην Πέργαμο (περ. 160 π.Χ.). Αρχαιολογικό Μουσείο Βερολίνου. Πηγή: <http://www.pi-schools.gr/lessons/aesthetics/eikastika/afises/index.php?id=6&v=2>

ΚΕΙΜΕΝΟ

Πάνω στο μεγάλο βωμό του Δία, ο βασιλιάς Ευμένης ο Β΄ είχε προσθέσει μια κολοσσιαία κυκλική ζωφόρο που απεικόνιζε τη Μάχη των Θεών και των Γιγάντων. Η δράση «περικυκλώνει» κυριολεκτικά το μνημείο με δραματική ζωντάνια. [...] Αυτό όμως που

κυριαρχεί, είναι το μυστηριώδες λάξευμα των μυώνων και των σωμάτων γενικότερα, που διακρίνονται για την έντασή τους και τις συσπάσεις τους. Ωστόσο ο καλλιτέχνης δεν αρκείται σ' αυτά τα στοιχεία για να μεταδώσει τη φρίκη της πάλης. Τα πρόσωπα χαρακτηρίζονται επίσης από μια έκφραση υπέρτατης έντασης και αγωνίας. Το έργο αυτό του 2ου αιώνα π.Χ. είναι αντιπροσωπευτικό της τεχνοτροπίας της Περγάμου στη φάση της μεγαλύτερης ακμής της.

Boardman, J., *Αρχαία ελληνική τέχνη*, μτφρ. Α. Παππάς, Υποδομή, Αθήνα 1980, σσ. 220-221.

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

3^ο ΘΕΜΑ

Με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από το κείμενο που σας δίνεται, να απαντήσετε στα ακόλουθα ερωτήματα:

α. Ποιο ρόλο διαδραμάτιζε στη διοίκηση της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας το συμβούλιο του αυτοκράτορα; (μονάδες 12)

β. Πώς αντιλαμβάνεστε την έννοια του «καλού αυτοκράτορα», όπως αυτή διατυπώνεται στο κείμενο και ποια πολιτική του Αυγούστου φαίνεται να αντανακλά; (μονάδες 13)

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ο αυτοκράτορας ήταν ο τελικός υπεύθυνος για τη χάραξη πολιτικής και τον διορισμό αυτοκρατορικών αξιωματούχων, πριν από τη λήψη όμως κάποιας απόφασης συμβουλευόταν όσους τον περιστοίχιζαν. Σύμφωνα με τις αντιλήψεις της αριστοκρατίας, ο καλός αυτοκράτορας όφειλε να συμβουλευέται όσους απάρτιζαν το *consilium principis* μια ομάδα δηλαδή επιφανών συγκλητικών και ιππέων φίλων του. Το συμβούλιο αυτό βοηθούσε επίσης τον αυτοκράτορα στον τομέα των νομικών αρμοδιοτήτων του, είτε δηλαδή κατά την εκδίκαση υποθέσεων [...] είτε κατά την εισήγηση νέων νόμων. [...] Στην περίπτωση των απελεύθερων και των δούλων, η επιρροή τους αποτελούσε φυσικό αποτέλεσμα της δυνατότητας να προσεγγίζουν άμεσα τον αυτοκράτορα εφόσον τον βοηθούσαν στην διεκπεραίωση των καθημερινών καθηκόντων του. [...] Μπορούμε να διακρίνουμε τα βασικά στοιχεία αυτού του διοικητικού συστήματος, ήδη σε λειτουργία κατά την εποχή του Αυγούστου.

Garnsey, P., Saller, R., *Η Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία. Οικονομία, κοινωνία και πολιτισμός*, μτφρ. Β.Ι. Αναστασιάδης, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 1998, σ. 31.

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

3^ο ΘΕΜΑ

Με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από το κείμενο που σας δίνεται, να απαντήσετε στα ακόλουθα ερωτήματα:

α. Ποιες είναι οι μεταρρυθμίσεις που ενίσχυσαν το δημοκρατικό πολίτευμα και σε ποιον αποδίδονται; (μονάδες 12)

β. Ποιο από τα αναφερόμενα μέτρα θεωρείτε ότι συνέβαλε περισσότερο στην ενίσχυση του δημοκρατικού πολιτεύματος και γιατί; (μονάδες 13)

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ

Μετά τη δολοφονία του Εφιάλτη αρχηγός των δημοκρατικών αναδεικνύεται ο Περικλής και εισηγείται μέτρα που ενισχύουν τη δημοκρατική λειτουργία του πολιτεύματος. Η Βουλή των πεντακοσίων και η Ηλιαία, των οποίων οι δικαιοδοσίες αυξήθηκαν με τις μεταρρυθμίσεις του Εφιάλτη, είναι αρχές κληρωτές προσιτές σε όσους έχουν αποκτήσει το δικαίωμα του πολίτη με τις μεταρρυθμίσεις του Κλεισθένη, οι οποίοι και συναπαρτίζουν την εκκλησία του δήμου. Η ανάδειξη των αρχόντων με κλήρο, γνώρισμα δημοκρατικό, είχε εισαχθεί το 487 π.Χ. Οι άποροι όμως δεν επιζητούσαν τα αξιώματα γιατί η οικονομική τους κατάσταση δεν επέτρεπε να παραμελούν τις βιοτικές τους ασχολίες. Προς θεραπεία αυτής της κατάστασης εισάγεται η μισθοφορά. Αρχικά έπαιρναν μισθό τα μέλη της Ηλιαίας (ηλιαστικός) [...], αργότερα και τα μέλη της βουλής (βουλευτικός) [...], φαίνεται μάλιστα πως πριν από το θάνατο του Περικλή το μέτρο επεκτάθηκε σε όλους τους κληρωτούς άρχοντες.

Ραμού-Χαψιάδη, Α., *Σωτήρες της Ελλάδος (Ηρόδ. VII. 139.5): Ναυκράτορες (Θουκ. V 97,109, VI. 18.5)*, Καρδαμίτσα, Αθήνα 1994, σσ. 26-27.

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

3^ο ΘΕΜΑ

Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις με τις απαραίτητες πληροφορίες από το κείμενο που σας δίνεται:

α. να σχολιάσετε τα δύο διαφορετικά «είδη» ισότητας, τα οποία αναφέρονται σε αυτό.

(μονάδες 10)

β. να εξηγήσετε τον τρόπο με τον οποίο η τυραννίδα συνέβαλε στη συγκρότηση της έννοιας του πολίτη και στη διαμόρφωση συλλογικών μορφών διοίκησης της πόλης. (μονάδες 15)

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ

Η τυραννίδα επέτρεψε, με επίκεντρο το πρόσωπο του τυράννου, για πρώτη φορά τη συνεργασία και τη συμμετοχή στη διοίκηση της πόλης διαφορετικών κοινωνικών ομάδων. Στο πλαίσιο αυτό αναπτύχθηκαν προοδευτικά συμπεριφορές και κανόνες που θεμελίωναν την αντίληψη για συλλογικές μορφές διοίκησης της πόλης. Μία από τις σημαντικότερες μεταβολές στο ζήτημα αυτό ήταν το γεγονός ότι με το τέλος της τυραννίδας από τη συμβατική ισότητα που επέβαλλε ο τύραννος (όλοι ήταν ίσοι έναντι του τυράννου) προβάλλεται το αίτημα της ισότητας απέναντι στο νόμο και της νομιμότητας της εξουσίας. Η αντίδραση, δηλαδή, κατά του τυραννικού καθεστώτος προσδιόρισε την έννοια και το περιεχόμενο του πολίτη, είτε με πλήρη είτε με μειωμένα πολιτικά δικαιώματα, ο οποίος συμμετέχει στην επεξεργασία των νόμων και υποτάσσεται σε αυτούς με τη θέλησή του, σε ισότιμη βάση με όλους τους ομοίους του.

Μπιργάλιας, Ν., *Από την κοινωνική στην πολιτική πλειονοψηφία: το στάδιο της ισονομίας. Πολιτειακές μεταβολές στον αρχαίο κόσμο (550-479 π.Χ.)*, Πατάκης, Αθήνα 2009, σσ. 24-25.

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

3^ο ΘΕΜΑ

Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις με τις απαραίτητες πληροφορίες από το κείμενο που σας δίνεται, να παρουσιάσετε:

α. τους λόγους για τους οποίους ο Ιουστινιανός θεώρησε απαραίτητο να πλήξει τους «δυνατούς». (μονάδες 12)

β. τη διοικητική καινοτομία την οποία εισήγαγε, για να επιτύχει την αποτελεσματικότερη αντιμετώπισή τους. (μονάδες 13)

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ο Ιουστινιανός αντιλαμβανόταν ότι οι παντοδύναμοι και αγέρωχοι μεγαλογαιοκτήμονες της εποχής του με την αύξηση των γαιών και του πλούτου τους απειλούσαν και τους ελεύθερους μικροκαλλιεργητές και τα οικονομικά του κράτους, αλλά και την πολιτική του υπόσταση. [...] ο αυτοκράτορας θέλησε [...] να περιορίσει την απειλή τους, να τους ταπεινώσει και να περιορίσει γενικά τη δύναμή τους, και τις παρανομίες τους που καυτηριάζει με τον πιο έντονο τρόπο. Το 536, με Νεαρά του, διατάζει τους κυβερνήτες των επαρχιών να πατάξουν και με τα σκληρότερα ακόμη μέτρα τις αυθαιρεσίες των μεγαλογαιοκτημόνων, έστω και με τη χρησιμοποίηση στρατιωτικών δυνάμεων, αν οι δυνατοί, όπως λέγονται στις πηγές της εποχής οι μεγαλογαιοκτήμονες, έδειχναν τάσεις απείθειας και ανυπακοής στους νόμους και τις αυτοκρατορικές προσταγές.

Καραγιαννόπουλος, Ι., *Το Βυζαντινό Κράτος*, Βάνιας, Θεσσαλονίκη 1996, σσ. 112-113.

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

3^ο ΘΕΜΑ

Το κείμενο που ακολουθεί προέρχεται από μια επιγραφή από την Κορώνεια της Βοιωτίας και διασώζει επιστολή του αυτοκράτορα Αντωνίνου του Ευσεβούς ή Σεβαστού (138-161 μ.Χ.) προς τους κατοίκους της πόλης.

Με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από το κείμενο που σας δίνεται, να απαντήσετε στα ακόλουθα ερωτήματα:

α. Ποιες πληροφορίες αντλούμε σχετικά με τις εξουσίες που περιβάλλουν τον αυτοκράτορα μέχρι τη στιγμή της σύνταξης του παρόντος εγγράφου και τι εξυπηρετεί, κατά τη γνώμη σας, η αναφορά τους σε μια αυτοκρατορική επιστολή; (μονάδες 12)

β. Ποιους λόγους επικαλείται ο αυτοκράτορας αναφορικά με την αποστολή του εγγράφου προς τους κατοίκους της Κορώνειας και με ποιες διατυπώσεις εκφράζει τη «φιλελληνική» πολιτική του; (μονάδες 13)

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ο Αυτοκράτωρ Καίσαρας, υιός του θεού Αδριανού, εγγονός του θεού Τραϊανού Παρθικού, δισέγγονος του θεού Νέρβα, Τίτος Αίλιος Αδριανός Αντωνίνος Σεβαστός, μέγιστος αρχιερέας, διανύοντας το τρίτο έτος της δημαρχικής εξουσίας του, ύπατος για τρίτη φορά, πατέρας της πατρίδας, απευθύνω χαιρετισμό στους άρχοντες, στη βουλή και στον δήμο της Κορώνειας· και επειδή δικαίως αποτίσατε φόρο τιμής στη μνήμη του θεού πατέρα μου, και επειδή κατά τον πρόποντα τρόπο σημειώσατε την εξουσία μου και επειδή εκδηλώσατε πρόθυμα τη χαρά σας για την απόκτηση του γιου μου, συμπεριφέρεστε όπως αρμόζει σε Έλληνες.

Τη διεκπεραίωση της πρεσβείας ανέλαβε ο Δημήτριος, υιός του Διονυσίου, στον οποίο (ορίζω) να καταβληθούν τα οδοιπορικά, αν δεν του έχουν εξασφαλισθεί εκ των προτέρων· Να είστε καλά.

Inscriptiones Graecae VII 2870

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες προτάσεις ως προς την ορθότητα της ιστορικής πληροφορίας, γράφοντας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος» δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

1. Το ελληνικό αλφάβητο προέκυψε από το φοινικικό με την προσθήκη των συμφώνων.
2. Η πόλη-κράτος συγκροτήθηκε γεωγραφικά από το άστυ και την ύπαιθρο χώρα.
3. Οι βασικοί αρχιτεκτονικοί ρυθμοί της μυκηναϊκής εποχής ήταν ο δωρικός και ο ιωνικός.
4. Πολλοί ιστορικοί ονομάζουν την Καλλίειο συνθήκη και Ανταλκίδειο ειρήνη.
5. Ο Λυσίας ήταν σημαντικός ρήτορας του 4ου αι. π.Χ.

(μονάδες 5)

(II) Να αντιστοιχίσετε τα στοιχεία της στήλης Α με στοιχεία της στήλης Β. Δύο (2) στοιχεία της στήλης Α περισσεύουν.

A	B
1. τυραννίδα	α. πληβείοι
2. Corpus juris civilis (αστικό δίκαιο)	β. Οκταβιανός Αύγουστος
3. «Πανηγυρικός» λόγος	γ. Ιουστινιανός
4. μετοίκιο	δ. Πεισίστρατος
5. Ηγεμονία (Principatus)	ε. Ισοκράτης
6. άνακτας	
7. Δωδεκάδελτος	

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

1.β. Να εξηγήσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: *ραψωδοί* (μονάδες 5), *αυτάρκεια* (μονάδες 5), *αρχιθεωρία* (μονάδες 5).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να επιλέξετε και να γράψετε τη σωστή απάντηση για κάθε ομάδα από τις ακόλουθες ερωτήσεις:

1. Οι Έλληνες δεν ήταν αντιμέτωποι με τους Πέρσες στη:

- α. μάχη της Ιμέρας
- β. μάχη των Πλαταιών
- γ. μάχη του Μαραθώνα
- δ. ναυμαχία του Αρτεμισίου

2. Κατά την περίοδο ίδρυσης της Α΄ Αθηναϊκής συμμαχίας το συμμαχικό ταμείο:

- α. μεταφερόταν κάθε χρόνο σε διαφορετική πόλη-σύμμαχο της Αθήνας
- β. βρισκόταν στην Αθήνα
- γ. βρισκόταν στη Δήλο
- δ. βρισκόταν στους Δελφούς

3. Εκπρόσωπος της δημοκρατικής παράταξης στην αρχαία Αθήνα ήταν ο:

- α. Εφιάλτης
- β. Κίμων
- γ. Πεισίστρατος
- δ. Περίανδρος

4. Δεν ήταν λειτουργία στη δημοκρατική Αθήνα ο θεσμός:

- α. της χορηγίας
- β. των θεωρικών
- γ. της εστίασης
- δ. της τριηραρχίας

5. Ήταν αντίθετος με την πολιτική της πανελλήνιας ιδέας ο:

- α. Μ. Αλέξανδρος
- β. Δημοσθένης

γ. Ισοκράτης

δ. Φίλιππος Β΄

(μονάδες 5)

(II) Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες προτάσεις ως προς την ορθότητα της ιστορικής πληροφορίας, γράφοντας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος» δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

1. Ο φαράώ Ακενατών προσπάθησε να εξαλείψει την πολυθεΐα.
2. Κατά τον πρώτο ελληνικό αποικισμό τα ελληνικά φύλα κατευθύνθηκαν στον Εύξεινο Πόντο.
3. Η αρχαϊκή εποχή τελειώνει με τους περσικούς πολέμους.
4. Ο Μ. Αλέξανδρος, κατά την άσκηση της πολιτικής του, αγνόησε τα πολιτιστικά στοιχεία της παράδοσης των λαών της Ανατολής.
5. Ο Γάιος Γράκχος, όταν εκλέχτηκε δήμαρχος στη Ρώμη, έθεσε σε εφαρμογή τον αγροτικό νόμο του αδελφού του, Τιβέριου.

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

1.β. Να εξηγήσετε το περιεχόμενο των παρακάτω ιστορικών όρων: *γεωμετρική τέχνη* (μονάδες 6), *Καλλίειος συνθήκη* (μονάδες 9).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες προτάσεις ως προς την ορθότητα της ιστορικής πληροφορίας, γράφοντας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος» δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

1. Κύριες πηγές πληροφόρησης για την ομηρική εποχή είναι τα ομηρικά έπη και τα αρχαιολογικά ευρήματα.
2. Ίωνες που μετανάστευσαν στη Μ. Ασία συγκρότησαν το Πανιώνιο, θρησκευτική ένωση με κέντρο το ιερό του Απόλλωνα στο Τριόπιο, ακρωτήριο της Κνίδου.
3. Στο τιμοκρατικό πολίτευμα κύριο κριτήριο διάκρισης των πολιτών ήταν το εισόδημά τους.
4. Ο Εφιάλτης εκπροσωπούσε την αριστοκρατική παράταξη και υποστήριζε τη συνεργασία με τη Σπάρτη.
5. Η εκμετάλλευση των μεταλλείων αποτελούσε μία από τις βασικές πηγές εσόδων για την Αθήνα της εποχής του Περικλή.

(μονάδες 5)

(II) Να αντιστοιχίσετε τα στοιχεία της στήλης Α με στοιχεία της στήλης Β. Ένα (1) στοιχείο της στήλης Β περισσεύει.

A	B
1. «τριακοντούρειςπονδαί» 2. χωροταξικός σχεδιασμός Πειραιά 3. αντιμετώπιση των Περσών στον ποταμό Ευρυμέδοντα 4. «Πανηγυρικός» λόγος 5. μάχη της Χαιρώνειας	α. Φίλιππος Β' β. Ιππόδαμος γ. Περικλής δ. Ισοκράτης ε. Κίμων στ. Εφιάλτης

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

1.β. Να εξηγήσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: *μυκηναϊκός πολιτισμός* (μονάδες 7), *νομοθέτες (αισυμνήτες)* (μονάδες 8).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να επιλέξετε και να γράψετε τη σωστή απάντηση για κάθε ομάδα από τις ακόλουθες ερωτήσεις:

1. Η ομηρική εποχή ονομάζεται επίσης:

- α. μυκηναϊκή εποχή
- β. ελληνιστική εποχή
- γ. «χρυσούς αιών»
- δ. σκοτεινοί χρόνοι

2. Ο δεύτερος ελληνικός αποικισμός οργανώθηκε κατά:

- α. την αρχαϊκή εποχή
- β. την κλασική εποχή
- γ. τους ελληνιστικούς χρόνους
- δ. τη ρωμαϊκή περίοδο

3. Με την Καλλίειο συνθήκη:

- α. οι Πέρσες αναγνώρισαν την ανεξαρτησία των ελληνικών πόλεων της Μ. Ασίας
- β. Αθηναίοι και Σπαρτιάτες συνθηκολόγησαν
- γ. Σπαρτιάτες και Πέρσες συνθηκολόγησαν
- δ. οι Σπαρτιάτες παρέδωσαν τις ελληνικές πόλεις των παραλίων της Μ. Ασίας στους Πέρσες

4. Ο Περικλής θέλησε να επεκτείνει την εμπορική επιρροή των Αθηναίων στη(ν):

- α. Πελοπόννησο
- β. Δύση
- γ. Κύπρο
- δ. Αίγυπτο

5. Ο Τιβέριος Γράκχος, όταν εκλέχτηκε δήμαρχος στη Ρώμη:

- α. μετέβαλε το πολίτευμα του ρωμαϊκού κράτους
- β. μείωσε τα χρόνια της στράτευσης και αύξησε τον στρατιωτικό μισθό

γ. ενίσχυσε την τάξη των συγκλητικών

δ. πρότεινε την ψήφιση του αγροτικού νόμου

(μονάδες 5)

(II) Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες προτάσεις ως προς την ορθότητα της ιστορικής πληροφορίας, γράφοντας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος» δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

1. Ο Ερίκος Σλήμαν αποκρυπτογράφησε τη γραμμική Β' γραφή.
2. Τα θεωρικά ήταν το αντίτιμο της ελεύθερης εισόδου των πολιτών της κλασικής Αθήνας στο θέατρο.
3. Ο σοφιστής Γοργίας πρώτος προέβαλε την πανελλήνια ιδέα.
4. Κατά την ελληνιστική περίοδο μερικές περιοχές του ελλαδικού χώρου οργανώθηκαν σε ομοσπονδίες.
5. Ο Οκταβιανός Αύγουστος συγκέντρωσε στο πρόσωπό του τα σπουδαιότερα αξιώματα της ρωμαϊκής πολιτείας.

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

1.β. Να εξηγήσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: *βουλή των γερόντων (ομηρικών κοινωνιών)* (μονάδες 7), *πραιτωριανοί* (μονάδες 8).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες προτάσεις ως προς την ορθότητα της ιστορικής πληροφορίας, γράφοντας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος» δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

1. Τα αρχαία αιγυπτιακά κείμενα λογοτεχνικού περιεχομένου είναι ελάχιστα.
2. Ο Εφιάλτης ήταν ηγέτης της αριστοκρατικής παράταξης στην Αθήνα κατά την κλασική εποχή.
3. Η κλασική εποχή τελειώνει με τον θάνατο του Μ. Αλεξάνδρου.
4. Η Πέργamos έγινε γνωστή για τον βωμό του Διός.
5. Στην αρχαία Ρώμη, η άρνηση ψήφισης νόμου (veto) από τους δημάρχους ήταν ένα μέτρο που προστάτευε τα δικαιώματα των πληβείων.

(μονάδες 5)

(II) Να βάλετε στη σωστή χρονολογική σειρά τα ακόλουθα γεγονότα, αρχίζοντας από τα αρχαιότερα:

- α. διάταγμα του Καρακάλλα
- β. ίδρυση της Αλεξάνδρειας
- γ. ίδρυση της Α΄ Αθηναϊκής συμμαχίας
- δ. τριακοντούταις σπονδαί
- ε. ίδρυση της Ρώμης

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

1.β. Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων: *ελληνικός μεσαίωνας* ή *σκοτεινοί χρόνοι* (μονάδες 6), *πελάτες* (μονάδες 9).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες προτάσεις ως προς την ορθότητα της ιστορικής πληροφορίας, γράφοντας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος» δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

1. Η αποκρυπτογράφηση της γραμμικής Β΄ γραφής πραγματοποιήθηκε από τον J. Champollion.
2. Η Α΄ Αθηναϊκή Συμμαχία είχε αρχικά ως έδρα της τη Δήλο.
3. Ο Περικλής εκλεγόταν κάθε χρόνο στρατηγός με δημοκρατικές διαδικασίες.
4. Το μετοίκιο ήταν ο φόρος που πλήρωναν οι Αθηναίοι πολίτες την κλασική εποχή.
5. Ο Αθηναίος Μέτων διακρίθηκε στην αστρονομία και τα μαθηματικά.

(μονάδες 5)

(II) Να επιλέξετε και να γράψετε τη σωστή απάντηση για κάθε ομάδα από τις ακόλουθες ερωτήσεις:

1. Στα φυλετικά κράτη που δημιουργήθηκαν στον ελληνικό χώρο κατά τον 9ο αι. π.Χ. ο βασιλιάς:

- α. εκλεγόταν από τη βουλή των γερόντων
- β. εκλεγόταν από την εκκλησία του δήμου
- γ. εκλεγόταν από τη συνέλευση των πολεμιστών
- δ. ήταν κληρονομικός

2. Με τη μάχη στα Λεύκτρα:

- α. οι Έλληνες αντιμετώπισαν νικηφόρα τους Πέρσες
- β. επιβλήθηκε ο Φίλιππος Β΄ ως αδιαφιλονίκητος ηγέτης όλων των Ελλήνων
- γ. άρχισε η Θηβαϊκή ηγεμονία
- δ. έληξε η Θηβαϊκή ηγεμονία

3. Η ίδρυση της Ρώμης, σύμφωνα με τα αρχαιολογικά ευρήματα, αποδίδεται στους:

- α. Ίωνες
- β. Αιγυπτίους
- γ. Ετρούσκους

δ. Μυκηναίους

4. Η Δωδεκάδελτος αποτελεί καταγραφή του εθιμικού δικαίου των:

α. Αθηναίων

β. Ρωμαίων

γ. Σπαρτιατών

δ. Θουρίων

5. Ο Ρωμαίος αυτοκράτορας Οκταβιανός Αύγουστος:

α. χρησιμοποίησε αυταρχικές μεθόδους άσκησης της εξουσίας

β. εφάρμοσε συμβιβαστική πολιτική κατά την κατανομή της εξουσίας

γ. αδιαφόρησε για την ειρήνη και ασφάλεια του ρωμαϊκού κράτους

δ. αδιαφόρησε απολύτως για την ανάπτυξη της γεωργίας

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

1.β. Να δώσετε το περιεχόμενο των όρων: *εστίαση* (μονάδες 5), *δικτάτορας* (μονάδες 5), *νομοδιδάσκαλοι* (μονάδες 5).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες προτάσεις ως προς την ορθότητα της ιστορικής πληροφορίας, γράφοντας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος» δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

1. Ο φαραώ έλεγχε στην αρχαία Αίγυπτο τον κύριο όγκο της βιοτεχνίας και του εμπορίου.
2. Ελληνικά φύλα που μιλούσαν την αιολική διάλεκτο συγκρότησαν θρησκευτική ένωση, το Πανιώνιο, στο ακρωτήριο της Μυκάλης.
3. Η τέχνη των ομηρικών χρόνων ονομάστηκε «γεωμετρική».
4. Η περίοδος της βασιλείας στην αρχαία Ρώμη τελειώνει μετά από εξέγερση των πληβείων.
5. Ο αγροτικός νόμος που πρότεινε ο Τιβέριος Γράκχος προέβλεπε, μεταξύ άλλων, και την αναδιανομή της δημόσιας γης στους ακτήμονες.

(μονάδες 5)

(II) Να βάλετε στη σωστή χρονολογική σειρά τα ακόλουθα γεγονότα, αρχίζοντας από τα αρχαιότερα:

- α. Πελοποννησιακός πόλεμος
- β. μάχη στη Μαντίνεια
- γ. μάχη της Χαιρώνειας
- δ. Βοιωτικός ή Κορινθιακός πόλεμος
- ε. ίδρυση της Α΄ Αθηναϊκής συμμαχίας

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

1.β. Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων: *θεωρικά* (μονάδες 6), *Ηγεμονία* (*Principatus*) (μονάδες 9).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να επιλέξετε και να γράψετε τη σωστή απάντηση για κάθε ομάδα από τις ακόλουθες ερωτήσεις:

1. Η ταρίχευση των νεκρών βοήθησε τους αρχαίους Αιγυπτίους στην απόκτηση γνώσεων:

- α. αστρονομίας
- β. μαθηματικών
- γ. ανατομίας και ιατρικής
- δ. πρακτικής γεωμετρίας

2. Η πιο πρώιμη μορφή γραφής της ελληνικής γλώσσας είναι:

- α. η γραμμική Β΄ γραφή
- β. η ελληνική αλφαβητική γραφή
- γ. η ιερογλυφική γραφή
- δ. το φοινικικό αλφάβητο

3. Ο Καλλίας ήταν:

- α. αρχηγός αθηναϊκής αποστολής για σύναψη συνθήκης ειρήνης στα Σούσα
- β. στρατηγός των Αθηναίων που πολέμησε τους Πέρσες
- γ. ηγέτης της δημοκρατικής παράταξης στην Αθήνα
- δ. νομοθέτης της Αθήνας κατά την κλασική εποχή

4. Ο Φίλιππος Β΄ επιβλήθηκε ως αδιαφιλονίκητος ηγέτης των Ελλήνων στη μάχη:

- α. της Ιμέρας
- β. της Μαντινείας
- γ. των Λεύκτρων
- δ. της Χαιρώνειας

5. Το σύστημα διακυβέρνησης στα ελληνιστικά βασίλεια ήταν:

- α. ολιγαρχικό
- β. μια μορφή βασιλείας που περιοριζόταν από βουλή

γ. η απόλυτη μοναρχία

δ. η τυραννίδα

(μονάδες 5)

(II) Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες προτάσεις ως προς την ορθότητα της ιστορικής πληροφορίας, γράφοντας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος» δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

1. Αρχηγός-επικεφαλής του κράτους της Αιγύπτου ήταν ο φαραώ.
2. Οι βασικές προϋποθέσεις ύπαρξης της πόλης-κράτους ήταν η δημοκρατία, η ελευθερία και η επέκτασή της.
3. Οι σύμμαχοι των Αθηναίων στο πλαίσιο της Α' Αθηναϊκής Συμμαχίας κατέβαλλαν φόρο σε πλοία ή χρήματα.
4. Στο συνέδριο της Κορίνθου, το 337 π.Χ., συμφωνήθηκε να ιδρυθεί πανελλήνια συμμαχία με ισόβιο αρχηγό τον Φίλιππο Β'.
5. Από τα μέσα του 5^{ου} αι. π.Χ. η φιλοσοφική σκέψη των αρχαίων Ελλήνων τοποθέτησε στο κέντρο του ενδιαφέροντος τον άνθρωπο.

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

1.β. Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: *ραψωδοί* (μονάδες 5), *αυτάρκεια* (πόλης-κράτους) (μονάδες 5), *αρχιθεωρία* (μονάδες 5).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να αντιστοιχίσετε τα στοιχεία της στήλης Α με στοιχεία της στήλης Β. Δύο (2) στοιχεία της στήλης Α περισσεύουν.

A	B
1. Ερίκος Σλήμαν	α. ειρήνη με τη Σπάρτη (τριακοντούταις σπονδαί)
2. J. Champollion	β. ανασκαφές στις Μυκήνες
3. Λυκούργος	γ. αποκρυπτογράφηση της γραμμικής Β' γραφής
4. Κίμων	δ. εκπρόσωπος της αριστοκρατικής παράταξης στην Αθήνα
5. Ισοκράτης	ε. νομοθέτης στη Σπάρτη
6. Περικλής	
7. M. Ventris	

(μονάδες 5)

(II) Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες προτάσεις ως προς την ορθότητα της ιστορικής πληροφορίας, γράφοντας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος» δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

1. Η ελληνική φιλοσοφική σκέψη γεννήθηκε στην Ιωνία κατά την αρχαϊκή εποχή.
2. Στο συνέδριο της Κορίνθου, το 337 π.Χ., συμφωνήθηκε να ιδρυθεί πανελλήνια συμμαχία με ισόβιο αρχηγό τον Φίλιππο Β΄.
3. Ο βασιλιάς στην αρχαία Ρώμη ήταν κληρονομικός.
4. Ο Οκταβιανός συγκέντρωσε με τη βία όλες τις εξουσίες του Ρωμαϊκού κράτους.
5. Ο Βεσπασιανός υπήρξε ιδρυτής της δυναστείας των Φλαβίων (69-96 μ.Χ.).

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

1.β. Να εξηγήσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: *άριστοι (ομηρική εποχή)* (μονάδες 7), *οπλιτική φάλαγγα* (μονάδες 8).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες προτάσεις ως προς την ορθότητα της ιστορικής πληροφορίας, γράφοντας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος» δίπλα από τον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

1. Ο μεγαλύτερος θεός της αρχαίας Αιγύπτου ήταν ο Όσιρις.
2. Ο Φίλιππος Β΄ ακολούθησε επεκτατική εξωτερική πολιτική.
3. Ο ελληνιστικός κόσμος, Έλληνες και αλλοεθνείς, λειτούργησαν μέσα σε ένα ενιαίο οικονομικό σύστημα.
4. Η ρωμαϊκή κοινωνία την περίοδο της βασιλείας συγκροτείται από τους πατρικίους, τους ιερείς και τους πληβείους.
5. Με το διάταγμα του Καρακάλλα, όλοι οι κάτοικοι της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας, ελεύθεροι και δούλοι, αναγνωρίστηκαν ως Ρωμαίοι πολίτες.

(μονάδες 5)

(II) Να τοποθετήσετε τα ακόλουθα ιστορικά γεγονότα στη σωστή χρονολογική σειρά, αρχίζοντας από το αρχαιότερο:

- α. τρωική εκστρατεία
- β. Βασίλειος ή Ανταλκίδειος ειρήνη
- γ. δεύτερος ελληνικός αποικισμός
- δ. μάχη στη Χαιρώνεια
- ε. εκλογή Γάιου Γράκχου ως δημάρχου

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

1.β. Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων: λααγέτας (7 μονάδες), νομοδιδάσκαλοι (8 μονάδες).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

3^ο ΘΕΜΑ

Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις με τις απαραίτητες πληροφορίες από τις ιστορικές πηγές που σας δίνονται, να αναφερθείτε:

α. στον τρόπο με τον οποίο προώθησε το σύστημα της νομισματικής οικονομίας ο Μ. Αλέξανδρος. (μονάδες 15)

β. στις επιπλέον πληροφορίες που αντλούμε από τις λεπτομέρειες και τα σύμβολα των νομισμάτων. (μονάδες 15)

Μονάδες 25

ΕΙΚΟΝΑ

Χρυσός στατήρας του Μ. Αλεξάνδρου, 323 π.Χ., κοπής Μέμφιδος (Αίγυπτος). Κεφαλή της Αθηνάς κοιτάζοντας προς τα δεξιά και φορώντας κορινθιακό κράνος διακοσμημένο με γρύπα και επιγραφή «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ». Απεικόνιση φτερωτής Νίκης που κρατά στεφάνη και στυλίδα, με κηρύκειο κάτω από το δεξί φτερό.

Classical Numismatic Group, Inc. <http://www.cngcoins.com> Αρχαιολογικό Μουσείο Αμφίπολης

ΚΕΙΜΕΝΟ

Συγκεντρωτική ήταν, λοιπόν, η οργάνωση των «δημοσιονομικών» λειτουργιών και υπηρεσιών του Αλεξάνδρου. Όλοι οι κατά τόπους αρμόδιοι υπάγονταν σε έναν γενικό θησαυροφύλακα. Η συγκεντρωτική αυτή οργάνωση διευκόλυνε και την χάραξη μιας ενιαίας νομισματικής πολιτικής. Και τούτο είναι βαρυσήμαντο. Για πρώτη φορά στην ιστορία βλέπουμε να καθιερώνεται ένα ενιαίο νόμισμα, ενιαίο σε μια πολύ μεγάλη περιοχή του κόσμου. Στο σημείο τούτο, όπως και σε πολλά άλλα, ο Αλέξανδρος πρόλαβε τη Ρώμη.

Κανελλόπουλος, Π., «Η δημοσιονομική πολιτική του Αλεξάνδρου», *ΙΕΕ*, τόμ. Δ, Εκδοτική Αθηνών, Αθήνα 1977, σ. 223.

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

2^ο ΘΕΜΑ

2.α. Ποια ήταν τα σπουδαιότερα στοιχεία που αποδεικνύουν την πολιτιστική ενότητα του μυκηναϊκού κόσμου;

Μονάδες 15

2.β. Να αναφέρετε τις ενέργειες του Μ. Κωνσταντίνου που αποδεικνύουν την ευνοϊκή στάση του έναντι του Χριστιανισμού.

Μονάδες 10

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

2^ο ΘΕΜΑ

2.α. Ποια είναι η συμβολή των ομηρικών επών και των αρχαιολογικών ερευνών στη μελέτη του μυκηναϊκού πολιτισμού;

Μονάδες 12

2.β. Πώς οργάνωσε ο Φίλιππος Β΄ τον στρατό και την οικονομία του μακεδονικού κράτους;

Μονάδες 13

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

2^ο ΘΕΜΑ

2.α. Πώς προβαλλόταν η δύναμη του φαραώ μέσω των έργων της αιγυπτιακής τέχνης; Να αναφέρετε χαρακτηριστικά έργα.

Μονάδες 15

2.β. Πώς διαχειρίστηκε ο Οκταβιανός τη διοίκηση των επαρχιών και την εκτελεστική εξουσία;

Μονάδες 10

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

2ο ΘΕΜΑ

2.α. Ποια ήταν τα συστατικά της πόλεως-κράτους από γεωγραφική άποψη;

Μονάδες 10

2.β. Ποιοι ήταν στην αρχαία Ρώμη οι πληβείοι και ποια θέση κατείχαν στην κοινωνική ιεραρχία;

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες προτάσεις ως προς την ορθότητά τους, γράφοντας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος» δίπλα από τον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

1. Η ζωή στην Αίγυπτο ήταν άμεσα συνδεδεμένη με τον Νείλο και τις πλημμύρες του.
2. Η απώλεια των αγορών της Ανατολής δε συνέβαλε στη διάλυση του μυκηναϊκού κόσμου.
3. Στην αρχαία Ελλάδα, ταυτόχρονα με τις πόλεις-κράτη, υπήρχαν και φυλετικά κράτη.
4. Την περίοδο της δημοκρατίας (Res publica) το ρωμαϊκό κράτος οργανώθηκε με τις ακόλουθες εξουσίες: τους άρχοντες, τη σύγκλητο και τη φρατρική συνέλευση.
5. Ο Οκταβιανός Αύγουστος δε δημιούργησε κάποιο συμβουλευτικό σώμα, για να τον βοηθάει στην άσκηση της εξουσίας.

(μονάδες 5)

(II) Να τοποθετήσετε τα ακόλουθα ιστορικά γεγονότα στη σωστή χρονολογική σειρά, αρχίζοντας από το αρχαιότερο:

- α. ο Πελοποννησιακός πόλεμος
- β. οι περσικοί πόλεμοι (τα Μηδικά)
- γ. η εκστρατεία του Μ. Αλεξάνδρου
- δ. η Α΄ Αθηναϊκή συμμαχία
- ε. η τρωική εκστρατεία

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

1.β. Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων: *βουλή των γερόντων (ομηρική εποχή)* (μονάδες 7), *πληθείοι (περίοδος της βασιλείας, ως το 509 π.Χ.)* (μονάδες 8).

Μονάδες 15

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

Να επιλέξετε και να γράψετε τη σωστή απάντηση για κάθε ομάδα από τις ακόλουθες ερωτήσεις:

1. Στην αρχαία Αίγυπτο η βάση της οικονομίας ήταν:

- α. το εμπόριο
- β. η ναυτιλία
- γ. η γεωργία
- δ. η βιοτεχνία

2. Στην κρίση της αριστοκρατικής δομής στην αρχαϊκή εποχή συνέβαλαν:

- α. η απουσία εργασιακής ειδίκευσης και η στενοχωρία
- β. η ενίσχυση της βασιλικής εξουσίας και η βουλή των γερόντων
- γ. η αύξηση του πληθυσμού και ο Α΄ αποικισμός
- δ. η ανάπτυξη του εμπορίου και της βιοτεχνίας και η δημιουργία της οπλιτικής φάλαγγας

3. Στην ελληνιστική περίοδο η εύκολη παροχή γραφικής ύλης από την επεξεργασία του φυτού πάπυρος συνέβαλε στη μεγάλη παραγωγή χειρογράφων στη Βιβλιοθήκη της:

- α. Αθήνας
- β. Αλεξάνδρειας
- γ. Αντιόχειας
- δ. Περγάμου

4. «Πατρίκιοι», την περίοδο της βασιλείας, ονομάζονταν οι Ρωμαίοι που:

- α. ανήκαν σε παλαιές μεγάλες οικογένειες
- β. ήταν οι νεότεροι κάτοικοι της Ρώμης και των γύρω περιοχών
- γ. δέχονταν την προστασία ανώτερων τάξεων
- δ. δεν είχαν πολιτικά δικαιώματα

5. Ο Τιβέριος Γράκχος πρότεινε την ψήφιση του:

- α. Διατάγματος των Μεδιολάνων

β. αγροτικού νόμου

γ. διατάγματος του Καρακάλλα

δ. συμβουλίου του αυτοκράτορα

Μονάδες 10

1.β. Να εξηγήσετε τους ακόλουθους ιστορικούς όρους: *λααγέτας* (μονάδες 5), *τριηραρχία* (μονάδες 5), *λοχίτιδα εκκλησία* (μονάδες 5).

Μονάδες 15